

De Moennik

HISTORISCH TIJDSCHRIFT VAN HEEMKUNDEVERENIGING HELDEN

juli 2018 | nummer 63

In dit nummer o.a.:

• Is Helden nog bestuurbaar? • Het bedrijf van Karel Hermans • Café Baerke in Beringe

INHOUD

Colofon

Periodiek van Heemkonde-
vereniging Helden.

Verschijnt in maart, juli en
november.

Oplage: 775 ex.

ISSN nr. 1570-8128

De Moennik

(= verzamel-/bewaarplaats)

REDACTIE:

Jos Keijmes, eindredacteur

tel. 077-306 11 55

Wim Daniëls

Piet Gommans

Joep Hermans

Patrick van 't Hooft

Raf Janssen

Marion Leurs-Jacobs

Wilbert Manders

Willemien Severins-Janssen

OPMAAK EN LAYOUT:

Henk Steeghs (Yell-low)

ACQUISITIE:

Marion en Rob Leurs

tel. 0493-89 39 14

DRUK:

DTP Graphic Products

WEBMASTER:

Rob van 't Padje

E: info@moennik.nl

CORRESPONDENTIE-ADRES:

Redactie De Moennik

Aan de Koeberg 3

5988 NE Helden

E: redactie@moennik.nl

Voor vragen over

bezorging en lidmaatschap:

E: admin@moennik.nl

Jaarlidmaatschap € 17,00

(inclusief De Moennik)

Losse nummers € 5,00

Illustraties dienen vrij van rechten
te worden aangeleverd.

Niets uit deze uitgave mag gepubli-
ceerd worden zonder toestemming
van de redactie.

VERKOOPADRESSEN:

- Primera Panningen

- Boekhandel Blz. Panningen

- Kapsalon Van Nisselroy

Panningen

- Toeristisch Informatie Huis /

VVV Panningen

- Herenkapsalon L. Kessels Beringe

- Streekmuseum 't Land van Peel
en Maas Helden

Foto omslag:

Hath (Had Janssen) heet kolen zat,

Gerrit (Goutier) van alles wat.

- 1 *Bèjeingezeumerd*
Redactie en leden werkgroep documentatie
- 3 *Onz' S.S.S. dat clubje fier*
De geschiedenis van V.V. Helden (slot)
Peter Jacobs
- 7 *Hoe kon je in de Franse tijd*
aan de dienstplicht ontkomen?
Dré Vaessen †
- 10 *Is Helden nog bestuurbaar?*
Politiek rumoer in Helden (3)
Wim Daniëls
- 14 *Meer dan 100 jaar geleden*
Jeu Mertens
- 16 *De Schoolstraat in Panningen*
Middenpagina
Marion Leurs-Jacobs en Willemien Severins-Janssen
- 18 *Het bedrijf van... Karel Hermans (1934-2010)*
Joep Hermans
- 23 *Een bruidsjurk, reg.nr. 4448*
Zoldergeheimen
Piet Gommans
- 24 *De familie Goutier*
Theij Cox, Truus Goutier-Janssen en Gerrit Goutier
- 27 *Lei*
Herinneringen van een dierenarts (slot)
Wim van Heukelom
- 28 *Voelstraat of Vuilstraat op de Vosberg*
Straatnamen
Wim Daniëls
- 30 *Drie kinderspelen*
Wim Daniëls
- 31 *Team Franciscusschool Panningen*
Samen op de foto
Marion Leurs-Jacobs en Willemien Severins-Janssen
- 32 *Café Baerke in Beringe*
Toen en Nu
Theij Cox

Van de redactie

Voor u ligt een *De Moennik* in een nieuw formaat. Bestuur en redactie willen *De Moennik* wat meer toekomstbestendig maken. De leesbaarheid is vergroot door een groter en duidelijker lettertype, foto's kunnen voortaan op vergroot formaat worden afgebeeld en er kunnen meer foto's geplaatst worden. Ook landkaarten komen nu duidelijker uit de verf. Een nadeel is natuurlijk dat de opberging nu niet meer op dezelfde wijze kan. Door de geslaagde Vriendenactie is de meerprijs geen probleem gebleken. Al met al hopen we met alle verhalen die nog komen gaan, dat *De Moennik* een graag gelezen tijdschrift blijft.

In dit nummer voor de laatste keer een bijdrage in de reeks 'Herinneringen van een dierenarts'.

Tarzan

Tijdens een bijeenkomst van de redactie vertelde Henk Steeghs een anekdote die hij hoorde in de tijd dat hij bij drukkerij Kassteen in Panningen werkte. Het was in de jaren dertig dat het Bledje een advertentie kreeg aangeboden voor een aankondiging van een Tarzanfilm. Omdat op het bijgevoegde plaatje een tepel van Tarzan te zien was mocht het plaatje niet erbij afgedrukt worden.

Visvergunning

Toen Harrie Scheres (1929 - 2008) in de jaren vijftig met zijn verloofde Mietje van Bussel naar Nieuw-Zeeland emigreerde, was hij niet in het bezit van een rijbewijs. Toch ging hij daar in een auto op pad. Op zekere dag liet de politie hem stoppen. Mietje zei tegen Harrie dat hij geen rijbewijs had en dus bekeurd zou worden. Harrie daarentegen haalde zijn Nederlandse visvergunning tevoorschijn en... kreeg geen bekeuring. Integendeel! Op basis van deze vergunning kreeg hij het daar geldende rijbewijs.

Harrie Scheres

Winkel Oma Goutier

Geregeld ontvangt de redactie foto's bij een artikel die helaas niet geplaatst kunnen worden. De onderstaande foto hoorde bij de rubriek 'Toen en Nu' in het vorige nummer bij de winkel van

Oma Goutier. Op de foto de vrachtauto (Opel Blitz) waarmee Had Janssen (Had van Kolendriek), rechts op de foto, kolen rondbracht. Links boven, met polkamuuts, zien we Gerrit Goutier. De overige personen zijn niet met naam bekend. Kent u ze? Laat het ons weten.

De kapel van de Lazaristen

Sinds enige tijd wordt er hard gewerkt aan de kapel van de Lazaristen in Panningen. De glas-in-loodramen worden gerestaureerd en opnieuw geplaatst nadat het steenwerk en de metalen strips in de raamomlijstingen hersteld zijn. Een klus die moet gebeuren om de toekomst van deze prachtige kapel veilig te stellen.

Herdenking 4 mei

Tijdens deze herdenking in Panningen werd het verhaal over Pierre Jacobs voorgelezen. Helaas vergat men te vertellen dat Piet Gommans hiervoor het spuurwerk heeft verricht. (Zie *De Moennik* nr. 61.)

Het orgel en de binnenzijde van de kapel zijn zorgvuldig ingepakt. Alsof 'inpak-kunstenaar' Christo aan het werk is geweest. Vervolgens zijn de glas-in-loodramen verwijderd.

Pruussebaard

Volgens Frits Verstappen uit Meijel zou dat een ringbaardje kunnen zijn. Het woord werd ons echter aangereikt met de verklaring dat het onkruid tussen de stoeptegels zo genoemd werd.

Oproep

De Werkgroep Documentatie heeft dringend hulp nodig. Op dit moment worden bidprentjes gescand en voor het verwerken van deze scans heeft men nog personen nodig. Iets voor u? Neem dan contact op met Rob van 't Padje, tel. 077-307 54 14 of via E-mail info@moennik.nl. U kunt ook op maandagavond of woensdagmiddag een bezoek brengen aan het documentatiecentrum van de Heemkundevereniging. Openingstijden zie omslag.

Deel II van de Grashoekse geschiedenis komt uit

Grashoek bestaat in december 100 jaar. Met de oprichting van de parochie Grashoek op 16 december 1918 ontstond officieel het dorp Grashoek. Dat wordt uiteraard gevierd met een groots feestweekend, medio 2019. De Historische Werkgroep Grashoek gebruikt het honderdjarig bestaan als moment om deel II van de geschiedenis van Grashoek te publiceren.

Deel I, getiteld 'Waar de Groote Molenbeek ontspringt....', was een groot succes.

De uitgave van het nieuwe boek vindt plaats in samenwerking met het Dorpsoverleg Grashoek en wordt op 16 december officieel gepresenteerd. Het boek telt ongeveer 300 pagina's, in kleuren- en heeft hetzelfde formaat als deel I. Deel II belicht de geschiedenis van de periode 1968 tot en met 2018 in de vorm van een kroniek vol met feiten uit het alledaagse leven. Ook staan er 15 portretten in van willekeurige inwoners. En natuurlijk speciale berichten over bijzondere gebeurtenissen die hebben plaatsgevonden. Afgewisseld met honderden vaak unieke foto's. Belangstellenden kunnen nu al een exemplaar reserveren tot 1 oktober voor slechts € 25,-. Na voornoemde datum kost het boek € 30,-. Reserveren is eenvoudig: maak € 25,- per exemplaar over naar IBAN NL 67 RABO 0301 765 170 t.n.v. Dorpsraad Grashoek, onder vermelding van 'Boek Grashoek' en uw naam en adres. Voor meer info: Huub Kluijtmans huub48@kellerberg.com.

Foto's:

- Hist. Werkgroep Grashoek
- Collectie familie Van Bussel
- Collectie familie Goutier
- Jac Willekens

In 1986 wordt de H. Hartschool van Grashoek gesloopt. Hier door leden van Handboogschutterij OVU. Het dak van een nieuw doelhuis wordt de volgende bestemming van de pannen.

In Memoriam

Vlak voor het ter perse gaan bereikte ons het bericht dat Dré Vaessen na een kortstondig ziekbed is overleden. Het artikel van zijn hand in dit nummer (vanaf pagina 7) heeft hij als proefdruk nog mogen ontvangen. Ook wij zullen hem dus missen. We wensen de familie sterkte.

Anekdote Marion!

Zoe gebeurde 't auch 'ns 'ne kier det ozze pap (Herm van Hospes) bej 't Strötje in 't café zoot. Waorsjienlijk nao 'n receptie van d'n eine of d'n angere.

Nao un tiedje zoog hae dao 'ne bekinde aan de tap zitte. 'ne Tied ierder waas dae zien vrouw verlore. Maar wat dae mins naeve zich haai zitte, doa versjrok ozze pap zich toch wel wat van. Det was neet veul sjons, Ze waas klein en diek.

Dus toen det wiefke effe later nao 't huske ging, leep ozze pap d'r haer en vroeg aan 'm wie 't nou mit 'm ging. "Tja, wel good," grozelde hae op zien beurt, "ich heb wer 'n vriendin." "Man man," zag ozze pap, "wat heesse toch bej dich? Det liekt wel un welske!" "Jaaaaa," was 't antwoord, "det kan mich niks sjille. Want as we 's aoves vur d'n haard ligge dan heb ich alles lekker doeën bejein."

En zoeë waas 't mer net!

Onz' S.S.S. dat clubje fier

De geschiedenis van V.V. Helden (deel 3 - slot)

In dit laatste deel over de beginjaren van de jubilerende voetbalvereniging, worden sportief gezien de hoge verwachtingen ingelost en de mogelijke oorzaken daarvan blootgelegd. Ook wordt het zwart-witte wedstrijdtenue ingeruild voor het blauw-wit.

'Betaald voetbal' in Helden

In het seizoen 1949-1950 debuteerde S.S.S. in de vierde klasse van de K.N.V.B. Men deed dat niet onverdienstelijk en eindigde uiteindelijk als vijfde. Het was ook het jaar dat naar eigen zeggen Handrie Hendricks de eerste 'betaalde voetballer' van S.S.S. werd. Daar waar Concordia uit Panningen diep in de buidel taste om 'Tegelse voetballers' de Maas over te krijgen werd ook Handrie betaald. "Ik werd opgeroepen voor de militaire dienstplicht en ben van de lichte '49-2'. De opleiding kreeg ik in Blerick en zou daarna naar Maastricht moeten om de vooropleiding voor Nederlands-Indië te voltooien. Zover is het niet gekomen want Nederlands-Indië werd eind 1949 onafhankelijk. Ik werd vervolgens in Grave gestationeerd. Om op zondag verzekerd te zijn van mijn aanwezigheid als keeper werd er bij uitwedstrijden in de bus een collecte gehouden waarbij er 'un kips' rondging waarin medespelers en supporters geld storten als vergoeding voor het betalen van de vervangende wacht in militaire dienst," aldus Handrie. De dienstplicht zorgde toentertijd overigens vaker voor problemen bij elftallen zoals in het seizoen 1946-1947 toen S.S.S. het derde elftal aan het begin van de competitie moest terugtrekken vanwege het vertrek van een aantal spelers naar Nederlands-Indië, zoals: Thei Verbugt, Lambert Beek, Piet van Maris, Karel Absil en Jeu Schers. Het was ook het seizoen dat er voor het eerst tussen de standaardteams van S.S.S. en Concordia uit Panningen om de Deken Jaspersbeker werd gestreden. Deze jaarlijks terugkerende wedstrijden zorgden in de jaren vijftig voor veel strijd en hadden niet te klagen over publieke belangstelling. 1500 Toeschouwers waren hierbij geen uitzondering en de entreeopbrengsten vormden samen met die van het jaarlijkse carnavalsbal een belangrijke inkomstenbron. Een kantine was er

door Peter Jacobs

immers nog niet. Als het eerste elftal om twee uur thuis speelde waren wel iedere zondag Lei Crommentuyn en zoon Sjraar met hun bakfiets aanwezig om zoetwaren, ijs en zelfs vis aan de man te brengen. In de rust liep Lei met een bak voor zich het veld rond en verkocht kauwgom, Kwattarepen en Mars. De Heldense jeugd had het dan druk met het zoeken naar indianenplaatjes die jarenlang in de verpakkingen zaten.

Nog een trede hoger

In het zevende jaar dat S.S.S. aan de competitie deelnam en in het achtste

jaar van haar bestaan werd het standaardteam na een spannend competitie-slot voor de vierde keer kampioen. Halverwege het seizoen 1950-1951 leek het er nog niet op dat dit zou gebeuren maar tien opeenvolgende overwinningen zorgden voor een wonderbaarlijk herstel. Uiteindelijk werd op zondag 22 april 1951 in Meerlo Swolgensse Boys met 0-5 verslagen. Vanaf de Boerenbond

Kampioensfoto seizoen 1950-1951.

Staan v.l.n.r.: Hein Korsten, Har Keiren, Miel Keiren, Jan Kessels, Jan Ottenheijm en Bèr Joosten.

Gehurkd v.l.n.r.: Jeu Wagemans, Handrie Hendricks, Theo Gielen, Lei Keiren en Piet Gielen.

Jan Kessels en Twan Niessen.

op de Molenstraat werden de kampioenen feestelijk onthaald en bij clublokaal Verlaek feliciteerde notaris Haffmans, als voorzitter van de fanfare, de voetbalvereniging spontaan met het kampioenschap en de daaraan verbonden promotie naar de derde klasse KNVB. Een dag later verscheen er in het Dagblad voor Noord-Limburg een artikel onder de kop: *'Acht jaren S.S.S., zo rolde de voetbal in Helden'* waarin een verklaring werd gegeven voor het ongekende succes van deze jonge vereniging: *'Het succes dat op het Hieldens voetbalveld werd gedemonstreerd en behaald, wordt zeker niet ten onrechte voor een belangrijk deel toegeschreven aan de gymnastische training van veel spelers. Daarnaast waren het ook de grote werklust en wijs beleid van Funs, oftewel de heer A. Hermans, waardoor S.S.S. triomfen vierde.'* De spelers werden vervolgens bijna lyrisch besproken: *'Miel Keiren, zo dikwijls een rots in de voetbalbranding als stopperspil... De flegmatieke, doch listige midvoor Jan Ottenheim vond 27 keer het net. Rechtsbinnen Har Keiren, de van levenslust bruisende junior, knalde 19 maal raak. Linksbinnen Bër Joosten de zwerfende zwoeger, Hein Korsten, dartzel Heintje, dribbelt langs het rechterlijntje en trof achtmaal roos...'* Van de feestelijkheden rondom

De 'tessjñörrik' van Jantje van Duur

Een van de drijvende krachten en tevens de speler die vanaf de oprichting van S.S.S. in het eerste elftal speelde was Jan Kessels (Jantje van Duur). Hij was linkerverdediger en lange tijd ook aanvoerder. Jan was atletisch, had een goed uithoudingsvermogen en een prima sprong- en koptechniek. Veelzeggend was dat de 93-jarige Wiel Verlinden (in 2017 overleden), tijdgenoot en oud-

speler van Concordia uit Panningen, juist Jan Kessels aanwees als de gangmaker van S.S.S. rond 1950. Bij het zien van de kampioensfoto van 1951 zei hij: *'Dét waas 'n good elftal en Jantje van Duur dae kwaamse tweeë hier teage.'* Jan Kessels was de speler die jarenlang

wedstrijden speelde met een zakdoek om zijn hoofd. Dat deed hij als een soort van bescherming voor het koppen. Er werd in de jaren veertig en vijftig gespeeld met een leren voetbal met een veter erin. Als die nat was dan kon je maar beter niet koppen want als je

S.S.S.-2 kampioen seizoen 1950-1951.

Gehurkt v.l.n.r.: Giel van Lier, Tun Trines, Harrie Bongers, Jeu Schers en Jeu Berghs.

Staan v.l.n.r.: Paul Schers, Wiel Opstals, Wiel Gielen, Karel Absil, Wiel Bos en Wim Schers.

dit kampioenschap kon Handrie Hendricks zich nog het volgende herinneren: *'Gerris Piet heij teage os gezag as gae kampioen weurt dan kumt gae beij os op 't Kerbenaatfeës. Dat was ons twee jaar eerder.'* vervolgt Handrie, *'bij het kampioenschap van 1949 ook al aangeboden en goed bevallen. Wae hebbe as sjeulers duchtig gegaete want dao woort 't beste van 't verke op toafel gezatte.'* Overigens werd ook S.S.S.-2 dat jaar kampioen.

het riempje van de bal op je hoofd kreeg kon dat weleens tot een bloeding leiden. Jan droeg daarom standaard een zakdoek om zijn hoofd.

Overigens was hij niet de enige die wat op zijn hoofd droeg. Zo droeg spits Jan Ottenheim een soort van haarnetje, gemaakt van lint en bijeengehouden door elastiek om te voorkomen dat tijdens wedstrijden zijn haarlokken voor

zijn gezicht zouden vallen, zo wist zijn vrouw Nellie zich nog te herinneren. Als aanvoerder van het standaardteam schreef Jan Kessels wel eens een stukje in het clubblad zoals in juni 1951: '(Voor de spelers allemaal) Komt 's zaterdags eens een uur gymnastiekoefeningen meemaken, jullie zult eens zien wat een lichaamsbeheersing het is, en dat is al de halve voetbalsport.' Dat Jan Kessels de gymnastiek een warm hart toeschreef was geen verrassing. Hij was zelf een goede turner die na de oorlog samen met Paul van Dooren, Jeu Wagemans (ook eerste elftalspeler), Piet Verbugt, Guus Niessen en de broers Har, Jo en Tonnie Franssen regelmatig turndemonstraties gaf. In de zomermaanden waren dat uitvoeringen op de Pool. Ook was Jan samen met zijn broer Hand jarenlang leider van de gymnastiekafdeling bij S.S.S. Het feit dat S.S.S. tot 1979 een vereniging is geweest die uit een gymnastiek- en voetbalafdeling bestond heeft met name de voetbalafdeling geen windeieren gelegd. Als je contributie betaalde mocht je immers beide sporten beoefenen. Velen begonnen met de gym, combineerden dat enige tijd met voetbal en besloten in hun tienerjaren alleen met voetbal verder te gaan, maar de basis qua lenigheid en balans was toen eigenlijk al gelegd.

Het clubblad

S.S.S. telde rond 1950 ruim 300 leden en in al haar wijsheid besloot het bestuur om vanaf maart 1951 een eigen clubblad uit te geven: 'S.S.S. sportblad'. Dit maandblad zou tot een beter contact tussen bestuur en leden onderling moeten leiden. Jac Kranen, secretaris van S.S.S. verwoordde het mooi in het eerste proefblad dat iedereen in Helden gratis ontving: 'Samen sterk door middel van ons clubblad, dan zal S.S.S. groeien en bloeien en heel Helden zich er achter scharen.' De toenmalige geestelijke adviseur van S.S.S., kapelaan Mestrom, schreef in de eerste uitgave dat hij ook op z'n tijd een steentje wilde bijdragen en vervolgde: 'Sport mag in het leven slechts middel zijn, nooit doel.' Sief Frencken was de eindredacteur. Sief was decennialang onderwijzer van de eerste klas van de lagere school en besepte als geen ander dat sport een opvoedende waarde kon hebben voor de jeugd. Hij was ook degene die jarenlang de wedstrijdverslagen van S.S.S. schreef voor het weekblad Midden-Limburg. Bij een kampioenschap hoort ook terugkijken op het verleden en dat gebeurde

Mei 1951 Nummer 1 Verschijnt maand

Abonnementsprijs voor leden en ouders van aspirantleden f.1.20 per jaar, voor anderen f.1.75 bij vooruitbetaling.

Advertentieprijs - maximum 5 regels - per jaar (12 nummers) f.10.- - per half jaar (6 nummers) f.6.- en per nummer f.1.50 bij vooruitbetaling.

Advertenties en abonnementen opgeven bij A.Hermans, Mariaplein 13a Helden of bij bestuursleden S.S.S.

Artikeltjes inzenden voor de 15e van de maand aan S.Frencken, v.Növellstraat 30 Helden.

Helpt ons eigen clubblad in standhouden en uitbreiden door uw abonnement.

Wordt lid van S.S.S. -'contributie per maand 60 cent voor leden en 25 cent voor aspirantleden (beneden 16 jaar).

ook in het clubblad. 'Dat Koeÿp (Jac Kessels) het doel verdedigde, al gebruikte hij dan ook zijn lange onderbroek als kniebeschermers, Sjraar Reijnders een stoere backrol vertolkte, al waren we soms doodsbenuwd dat hij van onze grasmat geen sprietje heel liet. Wie kent Wiel van Gierkes Giel niet meer met zijn lange benen en lagendaalallures¹, Wiel Kranen met zijn snerpande rushes langs de lijn, Sjaak Kranen met ook al vleugelallures en Sjraar Kranen als stormram. Al vraag ik me nog steeds af of het zijn gloeiende schoten waren of dat het zijn vervaarlijke polkamuts was, die zo'n indruk op de tegenstanders maakten. Noem daarbij nog Wiel Bos, Handrie Thijssen en anderen van de oude garde, die me niet meer te binnen schieten.' Zo refereert Jac Keiren aan het kampioenschap van een paar jaar geleden.

Ook Handrie Hendricks denkt graag terug aan deze beginperiode van S.S.S., de tijd dat hij op de Kromstraat (Van Hövellstraat) woonde. Hij weet nog te vertellen dat van het jeugdteam van na de oorlog maar liefst zeven spelers een vaste plaats in de kampioensploeg van

De omslag van het eerste clubblad.

¹ Wim Lagendaal was voor WO II een bekende voetballer van Xerxes en van het Nederlands elftal. Hij wordt bezongen in het liedje 'We gaan naar Rome...'. Nederland dacht toen wereldkampioen te worden, maar dat doel werd helaas niet gehaald!

Het gepromoveerde team seizoen 1948-1949 na een 0-5 overwinning in en tegen Laar.

Staannd v.l.n.r.: Bèr Joosten, Hein Korsten, Tun Trienes, Jac Keiren, Jan Ottenheijm, Wiel Opstals, Lei Keiren, Harrie Joosten en onbekende scheidsrechter en grensrechters.

Gehurkt v.l.n.r.: Har Keiren, Jeu Wagemans, Handrie Hendricks, Jan Kessels en Miel Keiren.

1951 hadden. Dat jeugdteam kreeg toen training van iemand uit Rotterdam, aldus Handrie. Iedere week kwam deze trainer met de trein vanuit het in de oorlog zwaar getroffen Rotterdam naar Helden om de training te verzorgen:

"Hij arriveerde dan op woensdagavond vóór het avondeten, at mee en gaf vervolgens de voetbaltraining, bleef bij ons op de boerderij slapen en kreeg in de ochtend nog een stevig ontbijt en dan vertrok hij weer richting Rotterdam, terwijl mijn moeder hem nog wat groente of fruit toestopte. Hij heeft ons zeker een maand of vier training gegeven."

Vanwege de geringe advertentieopbrengsten en het afnemende ledenaantal, wat niet opwoog tegen de kosten, heeft dit clubblad slechts enkele jaren bestaan.

werd na een moeizame start uiteindelijk afgesloten met een keurige plek in de middenmoot. Voor het eerst werd er in competitieverband tegen Concordia (Panningen) gespeeld en het voetbal leefde in Helden-Dorp als nooit tevoren: Onz' S.S.S. dat clubje fier!

De club die dit jaar dus het vijfenzeventigjarig bestaan viert.

Foto's:

- Collectie Handrie Hendricks
- Collectie familie Janssen-Frencken

De blauwwitten

Bij aanvang van het seizoen 1951-1952 kregen de spelers een nieuw tenue: een witte broek en een blauw-wit shirt.

Keeper Handrie Hendricks kreeg echter geen nieuw tenue en zei resoluut:

"Dan kiej ich neet mier."

Cas Schaareman bemiddelde nog en bood Handrie een militaire trui aan, maar die zei: *"Dae hoof ich neet."* Uiteindelijk schonk Jan Kessels (van de Krieëmer) Handrie een eigen trui die gebreid was door Wies Gerris. De prachtige witte wollen trui, met groot de letters S.S.S. erop, droeg Handrie totdat hij in 1956 stopte met keepen. Zijn opvolger Wim Peijnenburg (Wim van de Puin) nam de trui over maar droeg hem volgens Handrie maar één wedstrijd, want: *"Nao eine kieër te werm wasse waas dae trui zoeë gekrompe det Wim um neet mier aan kôs."* Het eerste seizoen in de derde klasse

Hoe kon je in de Franse tijd aan de dienstplicht ontkomen?

Na de Franse Revolutie werden in november 1794 de Pruisische troepen verdreven uit het Pruisische deel van Opper-Gelder (sinds 1713), waartoe het huidige Peel en Maas (exclusief het Oostenrijkse Meijel) behoorde. Ook de Staatse vesting Venlo viel in handen van de Franse revolutionaire troepen. In het voorjaar van 1795, bij de vredesverdragen van resp. Basel en Den Haag stonden zowel Pruisen als de Bataafse Republiek onze streken aan Frankrijk af. Zonder vredesverdrag lijfde Frankrijk de Zuidelijke (Oostenrijkse) Nederlanden in.

Vanaf toen waren de inwoners van Peel en Maas Franse Citoyens, Franse staatsburgers, met alle rechten en plichten van dien, en was er per saldo van bezetting geen sprake meer. Pas na 20 jaar, in 1814, kwam hieraan onverwacht een einde en werd Frankrijk tot de voorrevolutionaire omvang teruggebracht. Voor 1801 hoefde in het Overkwartier echter niemand in militaire dienst.

Empire Français

De Franse Republiek van 1792, later Empire Français, was een moderne staat, die de nog bestaande middeleeuwse territoriale indeling en structuren (herenrechten) afschafte en een nieuwe bestuursinrichting ontwierp. Deze bestond uit departementen, arrondissementen, kantons en gemeenten. De burgerlijke stand en de dienstplicht (vanaf 1798) voerde men hier in en de aanleg van grote projecten begon: Le grand Canal du Nord en de Route Nationale nr. 2, van Parijs naar Hamburg, thans in Peel en Maas Napoleonsweg genoemd. Hoe reageerden de burgers hierop? Ongetwijfeld met gemengde gevoelens, zoals de inwoners van heel het overige Frankrijk. De nieuwe tijd betekende veel vooruitgang, maar de met harde hand ingevoerde dienstplicht stuitte op veel verzet. Kijkend naar de getallen waarmee deze gepaard ging wordt duidelijk waarom. In de eerste plaats voerde Frankrijk meer dan twintig jaar oorlog met half Europa, eigenlijk een wereldoorlog. Het kanton Horst, zich uitstrekkend op de westelijke Maasoever van het afwateringskanaal tot en met Venray, telde circa 20.000 inwoners, waarvan er circa 800, 4% van de bevolking, in militaire dienst moesten opkomen. De helft van dit aantal keerde niet meer terug, sneu-

door Dré Vaessen †

ringskanaal tot en met Venray, telde circa 20.000 inwoners, waarvan er circa 800, 4% van de bevolking, in militaire dienst moesten opkomen. De helft van dit aantal keerde niet meer terug, sneu-

Opper Gelder in 1784.

Onderstaande lectuur biedt een uitgebreid beeld van deze dienstplichtterreur, met name ook in onze regio.

- Jan Derix en Sjeff Verlinden: Ten Oorlog voor Napoleon De lotgevallen van Noordlimburgse dienstplichtigen in de Franse tijd (1794-1814) 1983
- Joost Welten: In dienst voor Napoleons Europese droom 2007
- Joost Welten en Johan De Wilde: Met Napoleon naar Moskou
- De ongelooflijke overlevings-tocht van Joseph Abbeel, 2011.

Foto's:
Collectie Dré Vaessen

Een uitsnede van het remplacement van Wilm Hendrix.

Met dank aan Jacques Rutten voor de Heldense inbreng.

velde, overleed in een hospitaal of bleef vermist. De grootste verliezen leed de Grande Armée in Rusland en Spanje. Om de huidige proporties hiervan te kunnen inschatten, mag je de genoemde getallen voor nu met tien vermenigvuldigen. Daarbij moet je ook nog bedenken dat deze verliezen louter personen uit de productieve leeftijd betroffen. Hoewel hiermee vergeleken de oorlogsellende van de Tweede Wereldoorlog in onze streken relatief een stuk bescheidener was, is merkwaardigerwijs niemand ooit op het idee gekomen een dodenherdenking 1798-1815 voor onze streken in te stellen. Het koninkrijk Holland (het eigenlijke Nederland vanaf Noord-Brabant naar het noorden) was toen buitenland voor ons. Pas van 1810-1813 hoorde het ook voor korte tijd bij Frankrijk.

Conscrit

Een relatief positief bijproduct van de dienstplicht was de mogelijkheid dat een, na loting opgeroepen 'conscrit' (dienstplichtige), een remplaçant (vervanger) kon kopen, die dan de feitelijke dienstplicht, vaak meer dan vijf jaar, voor hem vervulde. Deze manier om aan de dienstplicht te ontkomen was natuurlijk alleen voor de beter gesitueerden mogelijk. Het volgende getranscribeerde document is een voorbeeld hoe men dit kon aanpakken:

Op heden den achtiensten Vendémiaire, veerthiende Jaer der France republyk hebben wij ondergeschreven met Andries van Kessel woonagtig alhier tot Bree ingegaen en besloten den volgenden contract, te weten

I.
Dat dito Andries van Kessel voor Wilm Hendrix, uyt het depot als conscrit van 't derthiende jaer opgeroepen, als remplaçant marcheeren moet en daer voor trecken zal hondert twintig Franse croonen, waer van aen hem aenstonts bij zijn vertreck twintig

croonen sullen worden uijtbetaalt, blijvende de overige hondert croonen ter sijner dispositie in dese matrie Bree ten jaerlijxe interesse uijt te setten, bij wie hem belieft mits dat hij genogsaeme verseekeringen en borgen voor de zelve aenwijst ten genoegten en goedkeuren der ondergeschreven aennemers.

2.
Verpligten sig de aennemers bij desen om op versouk van gemelten Andries van Kessel naer eijndinge van ider dienstjaer te moeten betaelen vijftien Franse croonen, den welke op de voorgeschoten hondert croonen sullen worden afgekort, en alsoo met hem na eijndinge der diensjaeren bereekent worden. Ook blijven tot laste der ondergeschrevenen aennemers alle kosten de welke voor 't remplacement van Andrie van Kessel voor Wilm Hendrix sullen worden aangewent, ook moet dito Andries van Kessel elcken reise bij het vragen der vijftien Franse croonen met zijnen capeteijn en Lieutenant zijnen brief onderteekenen, of ten minsten eenen der voorgeschreven officiers met hem, aldus door beide parthijen desen eijghendag geteekent tot Bree op dato als voren. A van Kessel - A Hendrix - A. Vaessen - Geurt Geurts - Gerart Smets - Hendrik Janssen - Hendrik Nissen.

Hierbij de volgende opmerkingen:

- Dit is een onderhandse overeenkomst. Ze is echter wel opgemaakt op gezegeld papier. De verdere administratieve verwerking lag in eerste instantie op het bord van de gemeente.

De overeenkomst is gedateerd volgens de republikeinse kalender, die in Frankrijk van 1792 tot 1806 in gebruik was: "den achtiensten Vendémiaire, veerthiende Jaer der France republyk. Volgens onze Gregoriaanse kalender was het 10 oktober 1805.

- Wilm Hendrix heeft niet ondertekend want hij was nog minderjarig; zijn vader heeft voor hem getekend. De remplaçant Andries van Kessel tekent zelf. De verdere ondertekenaars stellen

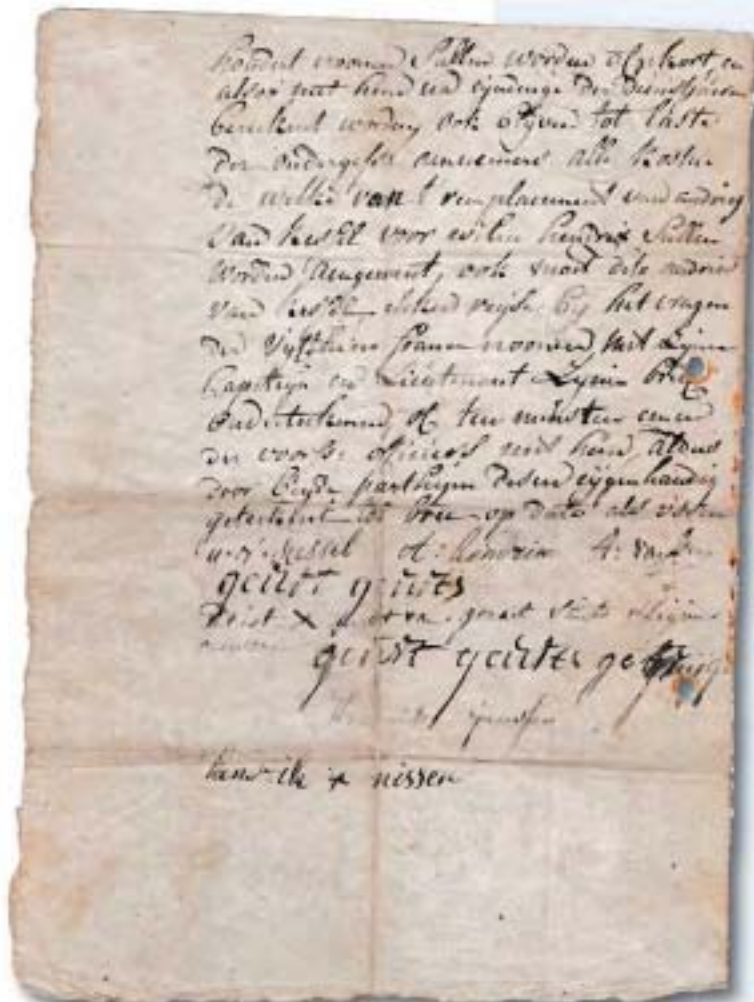
zich mede garant voor de overeenkomst tussen Wilm en Andries. Onder hen Antoine Vaessen, zwager van de toenmalige 'mair' (burgemeester) Jean Vervoort.

- In het kader van de overeenkomst neemt Andries de feitelijke dienstplicht over van Wilm en ontvangt hiervoor onder voorwaarden per saldo 120 Franse Kronen die hem geleidelijk zullen worden uitbetaald.

De tijd waarin dit verhaal speelde lijkt eeuwen geleden en mondelinge verhalen hierover zijn er niet meer. Toch leert een klein historisch onderzoek dat het leven van Wilm Hendrix nog niet zo lang achter ons ligt: de burgerlijke stand en de kerkregisters geven een helder beeld van zijn afstamming en nakomelingen en in het eerste kadaster van 1811/1832 staat hij vermeld als eigenaar van het moderne adres Korte Hei 1 in (Maas)Bree. Deze van oorsprong vroeg 18e-eeuwse Saksische boerderij werd omstreeks 1900 van een dwars woonhuis voorzien. In het bijschrift wordt vermeld wie op onderstaande foto voor dit huis omstreeks 1928 poseren.

Heldenaren

Een bekende Heldenaar die zijn dienstplicht dankzij zijn vader kon afkopen was Jean Michel Engels, die later burgemeester van Helden werd. Vader Leonard had ene Guillaume Theodore Höh uit Sint-Antonis bereid gevonden om voor een bedrag van 1200 francs de plaats van zijn zoon in te vullen. Een Gérard Feyen was de vervanger voor Jean

Joosten, bewoner van de Kartuijzerhof. Mogelijk werd ook Heldenaar Gerard Knippenbergh vervangen door Corneille Lemmen. Helaas is niet bekend hoe de dienstplicht van deze vervangers is verlopen.

Pagina 2 (de achterzijde van het document) van het 'remplaçant' van Wilm Hendrix.

V.l.n.r.: Nel Hillen (achterkleindochter van Wilm) en Jeu Severijns, haar latere echtgenoot; Willemina Hillen-Hendrix (1859-1947) en broer Godefridus Hendrix, beiden kleinkinderen van Wilm; Anna Hillen, achterkleindochter van Wilm met onbekende vrijer.

Is Helden nog bestuurbaar?

Politiek rumoer in Helden (3)

In de jaren 1970-1972 dreigt de 'Affaire Peters' de gemeente Helden onbestuurbaar te maken.

Arnold Peters is hoofdambtenaar van de gemeente Helden en in die hoedanigheid o.a.

industriepromotor en secretaris-penningmeester van het Heldense gemeenschapshuis. Hij

solliciteert in 1970 naar de functie van gemeentesecretaris.

Rehabilitatieverklaring

Naar aanleiding van vage beschuldigingen en verdachtmakingen en op dringend verzoek van de heer A.H.M. Peters, eerste ambtenaar ter secretarie, heeft het college van burgemeester en wethouders een grondig onderzoek ingesteld om te komen tot een juiste beoordeling van de heer Peters als ambtenaar. Uit dit onderzoek is gebleken dat de bedoelde beschuldigingen en verdachtmakingen niet alleen niet bewezen konden worden, maar zelfs weerlegd konden worden. Het college acht zich derhalve verplicht de heer A.H.M. Peters te rehabiliteren door deze verklaring voor te lezen in de openbare vergadering van 30 november 1970.

door Wim Daniëls

Vlak voor de gemeenteraadsvergadering van 2 maart 1970, waarin de secretarisverkiezing zal plaatsvinden, roept burgemeester Martin

Hoeymakers de raad bij zich en verklaart dat hij als 'hoofd van de politie iets van de heer Peters weet'. Wat de burgemeester weet wordt niet bekend gemaakt, maar de raad ziet daarop wel af van de benoeming van de heer Peters.

De heer Peters voelt zich onheus en onrechtvaardig behandeld en zoekt zijn recht. O.a. bij het in 1970 nieuwgevormde college van B. en W. van de gemeente Helden en de

juridische afdeling van de ARKA (Algemene Rooms-Katholieke Ambtenarenvereniging). Met deze acties plaatst deze ambtenaar de bestuurbaarheid van de gemeente Helden ongewild op een hellend vlak.

Rehabilitatieverklaring

In de gemeenteraadsvergadering van 8 maart 1971 leest wethouder Sjeff Schillings een rehabilitatieverklaring voor omdat burgemeester Martin Hoeymakers dat weigert. De verklaring is door hem en zijn medewethouders Pierre van Horen en Antoon Smeets ondertekend en moet dienen als rehabilitatie van gemeenteambtenaar Arnold Peters. Aan het voorlezen van de verklaring is een emotionele bespreking in de raad voorafgegaan. Raadslid Loek

Heuvelmans probeert het voorlezen van de verklaring te voorkomen, terwijl ook de burgemeester laat weten het er in het geheel niet mee eens te zijn en nadrukkelijk afstand neemt van de verklaring. Heuvelmans wil weten of het wettelijk wel is toegestaan een verklaring over een lid van het gemeentepersoneel in het openbaar voor te lezen en of de raad het eens is met de verklaring. Daarop schorst de burgemeester de vergadering om over deze kwestie te beraadslagen.

Na de schorsing verklaart de heer Heuvelmans: *"Als de heer Schillings de verklaring voorleest, stel ik mijn zetel ter beschikking."* Wethouder Schillings houdt voet bij stuk en de heer

Dhr. Arnold Peters

Heuvelmans voegt de daad bij het woord, bedankt voor de samenwerking en neemt plaats op de publieke tribune. De heer Karel Hermans is ook tegen het voorlezen van de rehabilitatieverklaring en adviseert G.S. en een jurist om hulp

Heldense wethouders Schillings en van Horen:

BURGEMEESTER WILDE VERKLARING COLLEGE NIET IN RAAD BRENGEN

WELDEN, 27 maart. — Het college van B. en W. van de gemeente Helden heeft vanavond een vergadering gehouden. De burgemeester heeft een verklaring afgegeven over de zaak van de wethouders Schillings en van Horen.

Dagblad voor Noord-Limburg

Drie raadsleden lopen boos uit raadszaal weg

Raadslid Heuvelmans stelt zijn zetel ter beschikking

Ernstige crisis in Helden na verklaring wethouder Schillings

Het Heldense college van B. en W. v.l.n.r.: burgemeester Boeymakers, en de wethouders Schillings, Van Horen en Smets.

te vragen. De heren Aloys Duis en Math Gijsen maken eveneens bezwaar en besluiten per direct de vergadering te verlaten.

Aanleiding voor de 'Affaire Peters'

De vage beschuldigingen en verdachtmakingen aan het adres van de heer Peters berusten op twee brieven en de beschuldiging dat de heer Peters 'iets' heeft gehad met een industrieel. Uit een brief uit 1963 blijkt dat het toenmalige college van B. en W. de raad heeft laten weten dat de heer Peters onjuiste voorlichting aan het college zou hebben gegeven, dat zijn persoonlijke gedragingen te wensen overlieten en dat hij zich schuldig zou hebben gemaakt aan chantage. Die zaken wor-

den verder niet toegelicht.

Een tweede brief is uit 1964 en afkomstig van een oliehandel die op het punt staat een transactie met de gemeente af te sluiten. De oliehandel laat het college in deze brief weten dat de heer Peters in ruil voor leveranties de forse som van 1400 gulden heeft gevraagd als bijdrage voor het gemeenschapshuis. De oliefirma weigerde evenwel en daarop dreigde de heer Peters de kansen op leveranties te zullen tegenwerken.

Voorts zijn er nog de meer vage beschuldigingen van de burgemeester dat de heer Peters 'iets' had gehad met een industrieel en een architect en dat hij zich zou hebben schuldig gemaakt aan administratieve manipulaties. De burgemeester baseert zich, zo blijkt later, op een privéstuk van de heer Peters, de zogeheten memorie van successie, dat

Krantenknipsel
Dagblad voor Noord-
Limburg 27-03-1972.

Burgemeester
Martin Hoeijmakers

Foto rechts: Commissaris
van de Koningin in Limburg
Charles van Rooy.

hij na het overlijden van zijn vrouw had moeten opstellen. Uit de memorie van successie blijkt dat de heer Peters een schuld heeft bij een industrieel.

Het 'nieuwe' college wil duidelijkheid

Tijdens de eerste vergadering van het nieuwe college van B. en W., na de gemeenteraadsverkiezingen van 3 juni 1970, brengt burgemeester Hoeijmakers de 'affaire Peters' ter sprake. De wethouders krijgen een aantal papieren die grotendeels handelen over de ziekte van de heer Peters. Op verzoek van de wethouders wordt de heer Peters ontboden. Er ontstaat een fel debat zonder resultaat. De wethouders en de heer Peters vragen de burgemeester een exacte aanklacht te formuleren. Deze weigert dat met het argument dat de commissaris van de Koningin in Limburg hem verboden heeft mededelingen te doen over deze kwestie. Later zal de gouverneur in een vergadering met B. en W. van Helden verklaren de burgemeester nooit verboden te hebben over de 'affaire Peters' te spreken.

In de B. en W.-vergadering van 15 oktober 1970 deelt wethouder Schillings mee dat hij een gesprek heeft gehad met de industrieel (zie vorige paragraaf). De industrieel verklaart dat een en ander op normale betalingsvoorwaarden is overeengekomen en dat van de kant van de heer Peters geen pressie is uitgeoefend.

Op de vraag van de wethouders: "Is dat nu alles?" antwoordt de burgemeester bevestigend. Er volgt een B. en W.-besluit waarin staat dat de burgemeester onjuist heeft gehandeld en dat wordt ondertekend door de drie wethouders. Tijdens de volgende B. en W.-vergadering van 19 oktober 1970 verzoekt de burgemeester de wethouders het besluit van 15 oktober in te trekken, zo niet dan acht hij verdere samenwerking onmogelijk. Na beraad geven de wethouders aan hun standpunt te handhaven, er ontstaat een fikse ruzie en de burgemeester verlaat vervolgens woedend de vergadering.

Op 19 november vraagt de heer Peters schriftelijk om materiële en immateriële rehabilitatie op advies van de juridische afdeling van de ARKA.

Op 26 november heeft de heer Schillings een gesprek met gedeputeerde

Heiligers. Hij adviseert de wethouders op de ingeslagen weg voort te gaan. Op 30 november besluiten B. en W. dat een rehabilitatieverklaring zal worden voorgelezen in de raadsvergadering van 28 december, omdat zij van mening zijn dat de rechtspositie van de ambtenaren veilig gesteld moet worden. De burgemeester wordt belast met de voorlezing, maar weigert. De wethouders schrijven een brief naar de commissaris van de Koningin in Limburg, de heer Charles van Rooy, waarin zij de weigering van de burgemeester omschrijven als 'in strijd met de meest elementaire beginselen van de democratie.'

Op 14 december laat de gouverneur weten dat hij een uitvoerig gesprek heeft gehad met de burgemeester. Hij schrijft: 'Mij is gebleken dat de burgemeester zich niet zal verzetten tegen het besluit van uw college, dat in de raad der gemeente Helden een verklaring van het college van B. en W. zal worden afgelegd bij monde van uw wethouder voor personeelszaken.'

Op 27 december weigert de burgemeester de rehabilitatieverklaring in de gemeenteraad voor te lezen, waarop de wethouders een telegram sturen naar Gedeputeerde Staten met o.a. de tekst: 'Bestuur van Helden ernstig in gevaar. Vragen dringend gesprek.' De wethouders stellen vervolgens een omvangrijk document op dat naar Gedeputeerde Staten en naderhand ook aan de minister van Binnenlandse Zaken wordt gezonden. In dat document staat de letterlijke tekst van de rehabilitatieverklaring.

Op 5 februari 1971 vindt er een gesprek plaats tussen het college van G.S. en B. en W., nadat aanvankelijk een gesprek zonder de burgemeester is gehouden. G.S. zeggen nu dat het college van B. en W. autonoom is. Vecht het zelf maar uit, luidt het advies. Op 8 maart volgt dan de raadsvergadering waarin wethouder Schillings de rehabilitatieverklaring voorleest.

Justitieel en medisch onderzoek

De burgemeester gelast een justitieel onderzoek door de Rijksrecherche, terwijl B. en W. een onderzoek gelasten naar de ziekteperiode van de heer Peters. B. en W. besluiten zich te conformeren aan de uitslag van het justitieel onderzoek.

Op 5 november zijn de resultaten van het medisch onderzoek bekend. Prof. dr. J.A. Weijel schrijft in zijn geneeskundig rapport: 'Op het moment van het onderzoek is er wel duidelijk sprake van arbeidsongeschiktheid in de zin van art. E

16 van het ambtenarenreglement. Ik meen dat hier sprake is van bijzondere omstandigheden waaronder de opgedragen werkzaamheden moeten worden verricht.

Wanneer het waar is dat uit de memorie van successie het bezwaarljke feit naar voren is gekomen, betekent dit dat de zaak reeds dateert van 1965, wanneer toen geen vervolging, subsidiair klacht, subsidiair berisping heeft plaatsgevonden, is het – althans voor zover de mij verstrekte gegevens dit toelaten – immoreel iemand dit na jaren voor de voeten te werpen.

Het resultaat van het justitieel onderzoek levert op 18 november een uitvoerig rechnerapport op en een brief van de officier van justitie te Roermond. Deze schrijft in zijn brief: '... het onderzoek door de Rijksrecherche beëindigd is en dat dit onderzoek mij geen aanleiding geeft een strafvervolging in te stellen.' Daarop hervat Peters zijn werkzaamheden.

Financiële compensatie

In de besloten raadsvergadering van 27 december 1971 wordt na een hevige woordenstrijd besloten om schoon schip te maken met het devies: de affaire-Peters moet voor het nieuwe jaar uit de wereld zijn.

De wethouders lanceren het voorstel het bezoldigingsbesluit te wijzigen om zodoende de mogelijkheid te openen aan de heer Peters een jaarlijkse toelage te verstrekken ter compensatie van het feit dat hij destijds niet tot secretaris werd benoemd. Het voorstel wordt aangenomen met tien stemmen voor en drie tegen. De raadsleden Heuvelmans en Duis waren tijdens de besluitvorming niet aanwezig.

De raadsleden Duis, Heuvelmans, Schareman, Gijsen en Hermans vragen enkele dagen later de Kroon om het raadsbesluit van 27 december te vernietigen, omdat die vergadering formeel niet openbaar was. De heer Duis: *"Dit besluit is in een vergadering genomen die openbaar heette te zijn. Maar die vergadering was op dat ogenblik niet openbaar. Weliswaar werd de vergadering openbaar gemaakt, maar de deuren van het gemeentehuis zaten potdicht en het publiek kon niet weten dat er nog een openbare zitting volgde."*

Burgemeester voelt zich buitengesloten

Op 14 januari 1972 heeft wethouder Schillings een overleg met deputé Heiligers over een efficiënte uitvoering van het raadsbesluit van 27 december.

Hij adviseert het bezoldigingsbesluit van 27 december in te trekken en de toelage te baseren op art. 18 en 22. Hij brengt het volledige college van B. en W. op 17 januari op de hoogte van het overleg met de depute en in de B. en W.-vergadering van 6 maart, waarbij de burgemeester niet aanwezig is, besluiten de wethouders tot intrekking van twee artikelen van het bezoldigingsbesluit en art. 22 respectievelijk art. 18 van toepassing te verklaren op de heer Peters.

Op 6 maart voelt burgemeester Hoeijmakers zich gepasseerd. De heer Schillings voert aan dat hij een officiële opdracht heeft gegeven op zondagavond 5 maart om de burgemeester op de hoogte te brengen van het voorstel voor de B. en W.-vergadering van 6 maart. In de raadsvergadering van 10 maart zegt de burgemeester hierover: *"De secretaris en ik hebben recht op privacy."*

B. en W.-besluit van 6 maart ter vernietiging naar de Kroon

Op 10 maart wordt het B. en W.-voorstel om de artikelen van het bezoldigingsbesluit in te trekken door de raad met zeven tegen twee stemmen bekrachtigd. Afwezig zijn de raadsleden Dorssers en Gijsen, terwijl de heer Wilms voor de stemming de zaal heeft verlaten. Vooraf heeft hij gewezen op de afspraak van 27 december, toen besloten was van de affaire-Peters geen prestigeslag te maken en in 1972 met een schone lei te beginnen. Hij mist duidelijk het nodige samenspel in het college om een goed bestuur door te voeren.

"Zo doormodderen heeft geen zin meer." Hij besluit zich niet meer in te laten met de zaak Peters en verzoekt de voorzitter de zaal vóór de stemming te mogen verlaten.

Burgemeester Hoeijmakers heeft het verzoek tot vernietiging gereed liggen en leest de betreffende brieven voor met de mededeling: *"Ze gaan vanavond nog op de post."*

Volgende aflevering

In de vierde en tevens slotaflevering van 'Politiek rumoer in Helden' in *De Moennik* no. 64: Terreuraanslag in Helden! Gevolg van politieke spanningen?

Raadslid
Loek Heuvelmans

Raadslid Karel Hermans

Foto's:

- Heemkundevereniging Helden
- Peelenmaasnet.nl

Bronnen:

- De knipselboeken van Herman en Tress Dorssers met artikelen uit Midden-Limburg, Dagblad voor Noord-Limburg, De Nieuwe Limburger, Het Limburgs Dagblad, De Telegraaf, De Volkskrant en persoonlijke correspondentie;
- Notulen van de gemeenteraadsvergaderingen van 08-03-1971, 27-12-1971 en 10-03-1972;
- De artikelen uit Midden-Limburg zijn na te lezen via peelenmaasnet.nl (kranten, Midden-Limburg).

Meer dan 100 jaar geleden

Wat zal het rustig zijn geweest. Geen auto's, motoren, brommers, enz. op de wegen. Wel af en toe een kar met een paard er voor. Fietsen waren er wel maar daarvoor moest je toch tamelijk sportief zijn. Veel vertier was er in Helden niet. Hoewel, in Dörp was sinds een paar jaar een fanfare en in Panningen al veel langer. Toneelspelen deed men 100 jaar geleden ook al en natuurlijk beugelen en kaarten. Toch zullen de winteravonden lang en donker zijn geweest bij het schamel licht van een petroleumlamp of flakkerende kaars. In die sfeer begint het waargebeurde verhaal dat mijn vader me lang geleden vertelde.

Willem Mertens en Petronella Versoondert, veertig jaar getrouwd in 1957.

door Jeu Mertens

Op zo'n donkere winteravond in het jaar 1905 of 1906 zat een stel jongelui gezellig bij elkaar. Die jongelui waren mijn vader en zijn zussen Tona en Nel, de buurmeisjes Nel en Francien van Essen en Willem Janssen, een vriend van vader. De familie Janssen woonde in Egchel op Ghielenhof. Willem werd algemeen aangeduid als Gelenhoofs Wullem. Ik probeer te beschrijven hoe de conversatie mogelijk zal zijn verlopen, natuurlijk volgens de gegevens van vader en mijn tantes.

Er werd gekletst over van alles en nog wat, wellicht niet over koeien en kalveren. Misschien liepen de gesprekken niet meer zo vlot en daarom stelde iemand voor: "Laten we een spelletje doen, met kaarten, of zo maar wat?"

Francien kreeg een idee: "Nel, doe nog eens de toekomst voorspellen met de kaarten." "Hè ja," vielen de anderen bij, "kunnen we lachen." Nel had enkele maanden bij een oude dame gewoond. Deze vrouw had haar 'kaartleggen' geleerd: een spel waarbij je bij iemand in de toekomst zou kunnen kijken. Nel had er helemaal geen zin in. Ze had het

thuis voor de aardigheid een keer geprobeerd, maar kreeg daarbij een vreemd akelig gevoel. "Maar Nel, doe niet zo flauw, het is toch maar voor de lol." Zoiets zullen de anderen wel gezegd hebben. Nel liet zich overhalen, begon de kaarten op tafel te leggen en nam vervolgens de hand van Tona in de hare. Wat ze zag in de toekomst van Tona was niet echt opzienbarend te noemen. Ze zou binnenkort per post een cadeau ontvangen maar, zo voegde Nel er aan toe; "Je bent er helemaal niet blij mee." "Laat maar, dan hoeft ik dat cadeautje niet, je mag het van mij hebben." Er viel nog maar weinig te lachen. Francien wilde daar verandering in brengen en vroeg aan zus Nel: "Vertel me eens wat voor een man ik krijg." Wat ze te horen kreeg was helemaal niet grappig: "Jij krijgt geen man." Het werd even stil, het is maar een spelletje, dan verwacht je niet zo'n antwoord. Begrijpelijk is de reactie van Francien: "Krijg jij wel een man?" Ook voor haarzelf kon Nel in de toekomst geen man ontdekken en ze zei: "Ik krijg ook geen man." De stemming werd er niet beter op, er viel weinig te lachen. Misschien bracht de toekomst van Gelenhoofs Wullem verbetering. Nel nam zijn hand en ging weer met de kaarten aan de gang. Wat ze toen zag...? "Je arriveert in een wereldstad, 's nachts om twaalf uur, op kosten van het Rijk." Er werd weer hartelijk gelachen. Natuurlijk was het allemaal flauwekul. Stel je voor, een reis naar een grote stad in een ander land en het Rijk betaalt. "Niet zo gek Wullem, mag ik mee?" Zo klonk het over en weer. Hoe de avond verder verliep heb ik nooit gehoord.

Een paar weken later werd er voor Tona een pakje bezorgd. Er bleek een 'kleed' in te zitten; een goed bedoelde gift van een oudtante. Het was een dure jurk geweest, dat zag Tona wel, maar wat moest ze er mee? Een modern meisje van twintig gaat toch niet voor gek lopen met zo'n gewaad van veertig jaar geleden. Tona zal even gedacht hebben: *'Wat voorspelde Nel van Essen ook weer, toch toevallig.'* Ruim een jaar later werd Gelenhoofs Wullem gebeten door een dolle hond. Een paar jaar eerder had Pasteur, een Franse geleerde, het serum ontdekt tegen hondsdoelheid. De toediening van het serum kon destijds alleen plaatsvinden in de kliniek van Pasteur in Parijs. Wullem werd zo snel mogelijk, per trein naar Parijs gebracht waar hij

Willem Mertens (1914)

's nachts om ongeveer twaalf uur arriveerde. De reis en behandeling werd betaald door de overheid.

Maar dat is nog niet het einde van dit opmerkelijke verhaal. Honderd jaar geleden kwamen besmettelijke ziekten nog zeer veel voor. Soms breidden ze uit tot ware epidemieën. De meest voorkomende in deze streken was tuberculose. De familie Van Essen werd door de ziekte zeer zwaar getroffen. Moeder en de dochters, Nel en Francien overleden aan tuberculose. Aan trouwen zijn de zussen dus nooit toegekomen.

V.l.n.r.: onbekende dame, de zussen Nelly en Francine.

Foto's:
 • Collectie familie Van Essen
 • Collectie Jeu Mertens

De Schoolstraat in Panningen

De naam van deze straat verwijst naar de twee scholen die aan deze straat lagen. De Mariaschool voor meisjes (foto no. 1). Deze is afgebroken midden jaren tachtig. Op deze foto is de school nog in gebruik als vormingscentrum.

De Franciscusschool als jongensschool (foto no. 2). In de jaren zestig en zeventig van de vorige eeuw waren aan de achterzijde van deze school ook twee lokalen bestemd voor het kleuteronderwijs. De school lag naast het patronaat (later zaal Hendriks) en werd begin eind jaren vijftig verbouwd tot blokhuut voor Jong Nederland Panningen en in de tachtiger jaren afgebroken.

Tegenwoordig is op die plek de straat Laatberghof gelegen.

Op foto no. 3 met de auto's, fietser, en een solex is aan de linkerkant het woonhuis met winkel van Judith Heuvelmans-te Locke te zien. Haar echtgenoot, Piet Heuvelmans, was huisschilder. In zijn vrije tijd heeft hij vele schilderijen gemaakt. Van zijn hand is ook de muurschildering in de dodenkapel van het klooster van de Lazaristen. In de winkel van Judith werden stoffen, garens en andere naaiartikelen verkocht, furnituren zoals ze werden genoemd.

Daarnaast lag de Orchideebar, een café met kegelbaan. De uitbater was Wiel Bots. Voorheen was dit café eigendom van Peter Gijsen, oprichter van drankenfabriek Gijsen. (*De Moennik* 52 en 55). Thans is het pand niet in gebruik. Als je goed kijkt kun je de benzinepomp van de familie Ghielen (Broer van Tieske) nog zien, naast het café.

In de verte aan de rechterzijde is de (witte) woning met praktijkruimte van tandarts Bèr Engels nog zichtbaar. Het huis heeft de naam Beukenhof. Er staan nog enkele auto's geparkeerd. De Volkswagen Kever was, zo te zien, erg populair in die tijd.

De persoon op de solex is volgens het archief de heer Jeu van Nisselroy, werkzaam bij de gemeente Helden. De namen van de twee dames aan de linkerkant zijn helaas niet bekend.

Foto no. 4 is waarschijnlijk genomen midden jaren zestig. In de verte ligt de oude pastorie, gelijktijdig gebouwd met de Mariaschool (1896). Naast de pastorie het KJV-huis. Het was gebouwd als woonhuis, en eigendom van de parochie. In dit gebouw vonden de activiteiten van de katholieke jongeren plaats. De Jong Garde was het meisjesgilde en Jong Nederland was dat voor jongens.

Ook was er op de eerste verdieping een leslokaal van de meisjesschool en op de begane grond was de kleuterschool. Daarnaast ligt het woonhuis annex winkel en bakkerij van de familie Houwen-Kluijtmans. Langs de bakkerij het woonhuis met winkel (drogisterij) van de familie Mouës. Deze winkel werd later geëxploiteerd door Jan Hoeben. Achter de drogisterij lag de houten werkplaats van schoenmaker Cor Quicken.

Het grote woonhuis (villa Theresia) met links het koetshuis (foto no. 5) ligt op de hoek van de Koninginnelaan met de Schoolstraat. Deze villa was eigendom van de familie Peeters-Haffmans en genoemd naar Theresia Haffmans. Later werd dit woonhuis eigendom van Dokter Joosten.

Ook dokter Verberne (sr.) heeft hier nog zijn huisartsenpraktijk gehad. Daarna is het ook nog het onderkomen geweest van het distributiekantoor en de M.U.L.O. Het pand is later in gebruik genomen door de firma Maxwell (Harrie Frencken) en eerst gebruikt als magazijnverkoop van elektrische apparatuur en later als winkel voor huishoudelijke apparatuur en tevens als vestiging van de Nederlandse Handels Academie (NHA). (*De Moennik* 48)

door Marion Leurs-Jacobs en Willemien Severins-Janssen

Foto's:
• Archief Heemkundevereniging
Helden
• Peelenmaasnet.nl

Het bedrijf van...

Karel Hermans (1934-2010)

Mijn vader ging op 1 mei 1934 naar de Kamer van Koophandel in Venlo om zich als zelfstandig elektriciën in Helden-Dorp in te schrijven. Omdat hij nog achttien jaar moest worden had hij een ontheffing nodig en daarom stond zijn vader 'Koetsiers Willem' tot zijn achttiende verjaardag op 21 augustus 1934 borg.

door Joep Hermans

Karel had de ambachtsschool in Venlo gevolgd en een paar jaar als leerling-elektricien bij verwarmingsbedrijf Chrit Van Ewijck in Venlo gewerkt om het vak beter te leren.

Het eenmans elektricienbedrijf werd een groot technisch installatiebedrijf met op de top in 1986 honderd werknemers. In 2010 echter, 75 jaar na de oprichting kwam er onverwacht een einde aan Karel Hermans B.V.

De eerste opdracht

In 1935 begon Karel Hermans zijn bedrijf in een bijgebouw achter de woning van zijn ouders aan het Mariaplein 13 in Helden. Eerst werkte hij alleen, maar na een jaar kreeg hij te veel opdrachten en werd Jeuke Rooijakkers uit Liessel zijn eerste werknemer. Spoedig volgden Piet van Lier uit Helden, zoon van Hendrik van Lier, Karels broer Funs en broer Joep. Er werd een benzinepomp geïnstalleerd die dienst deed als dorpspomp en voor extra inkomsten zorgde. Karel richtte zich op het elektrisch, Funs op de radio's en Joep op het smeden van ijzer en het beslaan van paarden. In 1946 verongelukte broer Joep tijdens werkzaamheden in het bedrijf. Joep was een bedreven lasser, maar zat ook een beetje

overmoedig in elkaar. Bij het lassen aan een gasfles bleek deze niet helemaal leeg te zijn en de ontploffing die volgde pakte fataal uit.

De eerste grote elektrische opdracht kreeg Karel van schoolhoofd meester Peeters aan de Kloosterstraat. De elektrische installatie voor de hele woning werd nog van ijzeren buizen gemaakt en wel voor de prijs van 75 gulden (wat een tijden!).

Karel ging soms als een marskramer langs de boeren op de Zandberg en Baarloseweg om radio's aan de man te brengen. Frenske Tummers uit Panningen, die ook een elektrisch bedrijf had was Karel vaak te snel af, omdat 'Tummer Frenske' (beter bekend als 'Lektrisch Frenske') via de PLEM wist wie op het elektrische net zou worden aangesloten.

Verhuizen

Op 10 augustus 1942 trouwde Karel met Helena (Lena) van Dooren van de Ruijsstraat 80.

Lena en Karel

Ze woonden de eerste jaren op verschillende adressen aan het Mariaplein zoals het afgebroken pand waar nu de

Burgemeester Van Cannstraat op het Mariaplein uitkomt, (tussen pand Van der Heijden en pand Herm Verlaek) en in het pand van Anneke Mommers, Mariaplein 3, waar toen de familie Beaumont woonde. Maar ze trokken tijdens de oorlogsjaren 1940-1945 ook een tijdje bij Karels ouders in op het adres Mariaplein 13 (het latere installatiebedrijf).

Tijdens die oorlogsjaren zaten Karel en Lena met de eerste dochter Cootje regelmatig in de kelder die beveiligd was met ijzeren deuren. Cootje werd zelfs in die kelder geboren, terwijl buiten het oorlogsgeweld aan de gang was. In 1945 kon het gezin eindelijk naar een eigen woning aan de Nieuwstraat 7 (nu 20) verhuizen om in 1951 van woning te ruilen met de ouders. Willem Hermans en zijn tweede echtgenote Maria Verheijen gingen naar de Nieuwstraat en Karel en Lena met vier kinderen naar het Mariaplein. Daar was veel meer ruimte voor gezinsexpansie en hoefde Karel niet elke dag te pendelen van Nieuwstraat naar Mariaplein. Het gezin Hermans telde uiteindelijk twee jongens en vier meisjes: Co (1943), Bep (1945), Wim (1946), Joep (1950), Karin (1955) en José (1963).

De winkel

In 1951 verbouwden Karel en Lena een gedeelte van de huiskamer tot winkel. In deze winkel verkochten ze wasmachines, koelkasten, diepvriezers, radio's, koffiemolens, mixers en verlichting en later ook nog grammofoonplaten. Karel hield zich bezig met het installatiebedrijf en moeder Lena en oudste dochter Co runden de winkel. Co was naast de winkelverkoop ook verantwoordelijk voor het kantoorwerk en de verkoop van grammofoonplaten. Er stond een platendesk met vier witte telefoonhoorns in de winkel. Daar kon je de muziek beluisteren voordat je tot koop overging.

Het gezin Hermans-van Dooren in 1964. V.l.n.r.: Co, Joep, vader Karel, Karin, Wim, José, moeder Lena en Bep.

Op zondag ging Karel met de dochters Co en Bep naar platenzaak Clabbers in Tegelen om singles van de platenlabels Polydor en His Master's Voice met artiesten als Conny Froboess, Peter Kraus, Jan en Kjeld, The Blue Diamonds of The Shadows in te kopen. Die kostten 1 gulden per stuk en werden verkocht voor 1 gulden en 75 cent.

Middenstandstentoonstellingen

Bekend werden ook de zogenaamde 'middenstandstentoonstellingen' die begin jaren zestig in zaal Aerds aan het Mariaplein werden gehouden. De zaal was groot en leende zich perfect als grote showroom voor Karel Hermans en de andere Dörper Ondernemers zoals Welten Fietsen en Sommers Textiel. Via het plaatselijk weekblad Midden-Limburg ('t Bledje) werd reclame voor de kleine 'huishoudbeurs' gemaakt. Het bleef maar bij een paar van die middenstandstentoonstellingen, omdat deze erg arbeidsintensief waren.

Kuikenkachels als zakelijk succes

Net na de oorlog werden bij Karel Hermans KUKA's oftewel kuikenkachels gemaakt voor de Duitse markt. Het waren langwerpige zinken bakken die door Karel, Piet van Lier, Hay Schoenmakers (Horst) en Henk Janssen (Helenaveen) in elkaar werden gezet via

De winkel in 1958.

ELECTR. INSTALLATIE uitgevoerd door: ELECTRO HERMANS Helden Tel. 266

een aparte werkbank. Ze maakten er honderden en als ze er weer enkele tientallen klaar hadden reden ze met de KUKA's naar Posterholt om deze aan de grens aan Duitse klanten te verkopen. Er werd goed zaken gedaan ! In de jaren vijftig, zestig en zeventig van de vorige eeuw ging iedereen in het dorp (zwart) bijverdienen met aspergesteken. Dat was daarna goede omzet voor de winkel, want veel van de ver-

een tweede en daarom deed hij een stapje terug, maar bleef wel adviseur. Zoon Wim (17), tot op dat moment werkzaam als technisch monteur binnen het bedrijf, nam de leiding in die periode steeds meer over en werd uiteindelijk directeur van het technisch installatiebedrijf. Jac Reijnders, in 1966 getrouwd met Co, werd mededirecteur van de audio-video winkeltak. In hun woonplaats Heythuysen verrees in een

De beursstand van Electro Hermans op een middenstandstentoonstelling in 1958.

diende gulden werden besteed aan televisies, radio's, wasmachines, diepvriezers etc.

De verdiensten vloeiden rechtstreeks in de dorps economie.

Opvolgers voor bedrijf en winkel

Karel Hermans B.V. legde elektriciteit aan, deed loodgieterswerk, sanitair, verwarming, luchtinstallaties, hightech elektronica, technische installaties en exploiteerde winkels in witgoed, en audio-video.

In 1963 kreeg Karel op zijn 47e levensjaar een eerste hartinfarct en in 1967

aanbouw een tweede winkel. Ook in Haelen en Weert opende men een winkel.

Op het Mariaplein 13 verschenen twee hallen: één voor het installatiebedrijf en één voor de winkelvoorraad. Bij de derde uitbreiding van de winkel in Helden sloot het bedrijf zich aan bij inkooporganisatie Expert. Zo ontstonden drie B.V.'s:

1. Technisch Installatiebureau Karel Hermans,
2. Audio-video Karel Hermans,
3. Beheermaatschappij Karel Hermans (ook financieel beheer).

De vrouw van Wim Hermans, Gertie Berghs, en Bep Korsten-Hermans gingen in Helden in de administratie aan de slag. Karel en Lena verhuisden naar een bungalow aan de Katharinastraat in Helden en later naar een bungalow in 't Hölkje.

Omdat Karel een stapje terug had gedaan, kon hij zich nog meer richten op zijn raadslidmaatschap van de gemeente Helden. Hij was liefst 26 jaar raadslid (1959-1985). In 1986 was hij ook nog tijdelijk wethouder. Toen het bedrijf op 14 juni 1985 (een jaar te laat) het 50-jarig bestaan vierde kwamen er 180 bloemstukken binnen en kreeg Karel ook een Koninklijke Onderscheiding.

Grote werken

In 1971 toen de firma Hermans zes man in dienst had brak in het weekeinde een grote brand uit in een groot aantal bungalows, restaurant en gebouwen van Center Parcs - Meerdal langs de Midden-Peelweg. Center Parcs moest snel een voedingskabel hebben en Karel Hermans kon die op de bewuste zondagmorgen onmiddellijk leveren en aansluiten. Het werd de grote doorbraak voor het installatiebedrijf.

In 1977 klaarde men een grote klus in de Lommerbergen in Reuver. Op vrijdag was het werk opgeleverd en in dezelfde nacht brandde het recreatiepark voor een groot deel af, omdat een bezoeker een sigaretje in de prullenbak had gegooid. Hermans kreeg opdracht om het maar weer opnieuw te doen, maar er moest eerst nieuw gereedschap worden aangeschaft omdat bij de brand alle gereedschappen in vlammen waren opgegaan. In 1992 had het bedrijf 71 personeelsleden met een omzet van 16 miljoen gulden.

De Weeterbergen met de bouw van 550 bungalows in 1985, was ook zo'n megaklus.

Karel Hermans B.V. had als 'huisinstallatiebedrijf' van Center Parcs een goede naam opgebouwd, want de initiatiefnemer van Tropicana in Rotterdam meldde zich in Helden. Tropicana, in 1986 een subtropisch zwembad in Rotterdam, was met 10 miljoen gulden de allergrootste opdracht die het installatiebedrijf ooit binnenhaalde. Het installatiebedrijf had op dat moment, samen met de Expertwitgoedwinkels, 100 werknemers in dienst. Het werk bij Tropicana duurde in totaal anderhalf jaar.

Na de val van de Berlijnse muur in 1989 kreeg het bedrijf een opdracht van

de Gebroeders Bollen uit Meersen om technische installaties voor enkele bouwmarkten en supermarkten in Salzwedel in het voormalige Oost-Duitsland aan te leggen. De Duitse regering investeerde flink in de 'Wirtschaft' van het toenmalige landsdeel. Salzwedel lag aan de voormalige Oost-Duitse grens. Het was daar heel goedkoop leven. De werknemers bleven meestal een week of twee in Salzwedel, want het was geen doen om vaker op en neer te reizen.

Wim en Gertie Hermans-Berghs

Personeel

Het bedrijf had loyaal en goed meedenkend personeel, dat dagelijks werkte van 7.30 uur tot 17.00 uur. Sommige werknemers waren net zoveel familie als medewerker, zo sterk was de band. Piet van Lier en Jan (Janus) Teeuwen hadden net zo goed Hermans kunnen heten, het bedrijf kon niet zonder die twee. Piet van Lier, begon als elektricien en werd planner en kende alle finesses van het rekenen volgens de zogenaamde 'Emdenorm'. Jan Teeuwen was de boekhouder en een echte 'waakhond' over de financiën. Volgens directeur Wim waren dat onmisbare pijlers bij de gezonde en duurzame bedrijfsvoering. Ook Thijs Heijnen was onmisbaar. Hij was de contactpersoon voor Center Parcs Nederland en Europa en werd vaak gebeld om in Frankrijk of Engeland technische oplossingen te bedenken.

Het personeelsuitstapje van de firma naar Monschau in 1967.

Mariaplein 13.
Straatkant en achterzijde.

Nieuw bedrijf in Panningen

In 2005 besloot directeur Wim het bedrijf te vestigen op het industrieterrein in Panningen en de beide zoons Jeroen en Paul in het bedrijf te laten werken. Hij kocht het fraaie pand van De Gouden Leeuw aan de Wilhelminastraat. Het bedrijf aan het Mariaplein in Helden had zijn beperkingen om allerlei grote installaties te herbergen en om het wagenpark met 35 busjes en andere auto's in onder te brengen. De winkel op het Mariaplein in Helden stond op dat moment leeg, omdat de neven Rob en Ruud Reijnders (audio-videotak) met de winkel naar de Markt in Panningen waren verhuisd. Ze verwachtten in het drukke centrum van Panningen hogere omzetten te draaien.

In 2007 werd Wim 60 jaar en wilde hij als algemeen directeur een stapje terug doen. Hij gaf het vertrouwen aan twee eigen ervaren werknemers om de leiding over te nemen. Wim ging verder als aandeelhouder en bleef het bedrijf op afstand volgen. Zijn zoons Jeroen en Paul bleven in het bedrijf als werknemers.

Voetbalclub Helden of V.V. Hermans?

Karel Hermans is in totaal 28 jaar sponsor van de plaatselijke voetbalclub geweest, maar dat niet alleen! In de voetbalseizoenen 1983-1992 speelden zeven monteurs in het eerste elftal van Helden. Op maandag was Wim echter niet altijd blij, want door blessures bleven regelmatig busjes ongebruikt! Ook de leider van het eerste team was een werknemer, namelijk Thijs Heijnen. V.V. Helden promoveerde in die periode van de vierde naar de eerste klasse K.N.V.B.

Ongelukken

In de 75 jaar dat de zaak bestaan heeft waren er ook zware ongelukken met enkele werknemers. Zo kreeg Jo Metselaars uit Heythuysen een loodzware pijp op zijn hoofd, hij leed zwaar hersenletsel en was lang uit de roulatie.

Jos Jenniskens uit Helden viel bij het werken bij de Lommerbergen van de ladder en brak zijn rug bij die val. Marcel Bekkers zakte tijdens het werk bij de steenfabriek in Panningen door het dak en brak zijn rug. Wim Korsten, gehuwd met Bep Hermans (beiden werkzaam bij het bedrijf) viel van de ladder en moest wekenlang revalideren met zijn voet.

Onverwacht einde

In 2011 verscheen het volgende bericht in de media:

Technisch Installatiebureau Karel Hermans B.V. uit Panningen is failliet.

Het bedrijf met 59 werknemers verzorgde onder meer elektrotechnische installaties, loodgieterswerk en verwarmingssystemen. Karel Hermans B.V. vierde vorig jaar het 75-jarige bestaan. Volgens de directie van het bedrijf komt dat door de economisch zware tijden die vooral de bouw treffen. Het bedrijf leed in 2008 en 2009 verlies, een kleine winst in 2010 kon dat niet meer goedmaken. Het bedrijf leed vooral verlies omdat enkele grote opdrachtgevers failliet gingen.'

Anekdote

Wim Hermans reisde iedere week de werken af en kon dan de voortgang zien en zo nodig bijsturen. Hij bezocht daarbij ook eens een keer een bouwplaats in Panningen en constateerde, dat er geen werknemer van hem te zien was! Het was kermis in Panningen en dus ging hij daar eens kijken. En ja hoor, daar zaten de heren heerlijk op het terras van café The Corner.

Ze werden betrappt en Wim schoot uit zijn slof: "Julie zijn op staande voet ontslagen," zei hij. De volgende dag kwamen er twee van de vier niet opdagen en toen belde hij ze op waarom ze niet op het werk waren? "We zijn toch ontslagen", zeiden ze. "Daar is nu geen tijd voor", antwoordde Wim daarop en de ontslagenen waren weer in dienst!

V.V. Helden in de clubkleuren met het logo van Karel Hermans B.V.

Foto's:
Collectie familie Hermans.

Een bruidsjurk, reg.nr. 4448

Wat vele lezers van *De Moennik* niet weten is, dat er naast de vele gebruiksvoorwerpen in het depot, ook een mooie collectie oude kleding aanwezig is uit de jaren 1900 tot 1970. In dit artikel daarom aandacht voor een bruidsjurk afkomstig uit de kledingcollectie van de Heemkundevereniging.

Wit was niet altijd de kleur voor bruidsjurken. Tot eind jaren veertig trouwden men in Helden en omstreken nog veelvuldig in de toen gebruikelijk donkerblauwe, zwarte of zwartbruine bruidsjurk. De keuze voor een donkere jurk had, naast de financiële, meestal een praktische reden. Een witte jurk kon maar eenmaal gedragen worden en daarna nog alleen als basismateriaal dienen voor het vervaardigen van een doopkleed of als sluier (hemel) voor een babywieg. Afgezien van de kosten kon een donkere jurk ook na de huwelijksdag vermaakt en gedragen worden als 'zondagse' of dagelijkse kleding.

Panningen, 26 april 1949

De bruidsjurk en het bijbehorend trouwkostuum werden als schenking enkele jaren geleden aangeboden door de familie Kortenoeven-van den Beuken

door Piet Gommans

Zoldergeheimen

uit Panningen. De bruid op de foto is Anna Rutten die op die dag in Panningen in het huwelijksbootje stapte met Jos van den Beuken. Enkele jaren later werd dezelfde jurk gedragen door een zus van Anna. Als u beide foto's vergelijkt zult u opmerken dat de jurk enige verandering heeft ondergaan.

Witte bruidsstof uit Aruba

Vier jaar na de bevrijding van Helden was in 1949, vanwege textielschaarste, geen witte bruidsstof verkrijgbaar voor het maken van een trouwjurk. Dit probleem werd opgelost door een zus van de bruidegom, Nellie van den Beuken. Zij werkte in die jaren als onderwijzeres in Oranjestad op Aruba. Daar trouwde ze later met de daar bekende 'Hollandse slager' Anthon Tonk. Nellie stuurde op verzoek de benodigde stof naar Panningen, waar een zus van moeder Rutten naald en draad ter hand nam en deze jurk vervaardigde. De oorspronkelijke jurk van bruid Anna was nog voorzien van een hoge, zogenaamde 'Greta Garbo-kraag'. Deze jurk is dus later, bij het huwelijk van een zus van Anna, enigszins aangepast en onder andere voorzien van een smalle boordkraag.

Op de achtergrond zien we, naast het bruidspaar Jos en Anna van den Beuken-Rutten, het missieklooster en de beschadigde kerk van Panningen. De in 1944 opgeblazen kerktoren is dan al geruimd.

Bron en foto's: Familie J. Kortenoeven-van den Beuken en Archief Heemkundevereniging.

De familie Goutier

Naar aanleiding van de rubriek Toen en Nu in *De Moennik* nummer 62 van maart 2018 vroeg de familie Goutier of er niet een redactioneel artikel over hun familie geplaatst kon worden. Daarop ging ik voor een gesprek naar Truus Goutier-Janssen en haar neef Gerrit Goutier. Onder het genot van een kop koffie kwamen veel foto's, krantenknipsels en verhalen over de familie naar boven. Er werd afgesproken dat Gerrit en Truus een kort verhaal over hun familie zouden schrijven. Hier volgt hun relaas met als doel om iets meer over de familie te vertellen.

door Theij Cox,

Truus Goutier-Janssen en Gerrit Goutier

Zittend v.l.n.r.: An, Bart Slaats (man van An), vader Jan, moeder Betje Giesen, Door Muysenberg (vrouw van Gerrit) en Gerrit. Staand v.l.n.r.: Lies, Jan, Truus Engels (vrouw van Had), Had, Mia, Agnes, Bèr Engels (vriend van Agnes), Giel en Leentje. Staand hoog v.l.n.r.: Piet en een onbekende.

Jan Goutier werd op 15 mei 1889 geboren in Amsterdam in een gezin met uiteindelijk zeven kinderen. Zijn vader, die matroos was op een vissersboot, verdrong op 37-jarige leeftijd. Toen hun moeder vijf jaar later op 38-jarige leeftijd overleed werden de zeven kinderen in een weeshuis in Amsterdam ondergebracht. Jan kwam later naar een weeshuis in Heythuysen. Hij verbleef daar

tot hij de leeftijd had bereikt dat hij zelf de kost moest verdienen. Hij verhuisde naar Venlo en leerde daar bij een baas het schildersvak. In 1906 kwam hij naar Panningen en werd schildersknecht bij de firma Ueberbach. Na een aantal jaren leerde hij een meisje kennen, Elisabeth Giesen, dochter van Gerardus Giesen en Anna Maria Agnes Meulendijks. Op 6 augustus 1917 trouwden ze. Ze gingen op de Markt in Panningen wonen en begonnen daar een winkel in huishoudelijke artikelen,

handwerkartikelen en speelgoed en hadden daarnaast een schildersbedrijf. Anna Goutier, een zus van Jan, volgde zijn voorbeeld en kwam in 1916 ook naar Panningen. Zij trouwde in 1922 met Peter Jacobs. Een van haar vier kinderen, Jan Jacobs (Jan van Manus) is in Panningen wel bekend vanwege het aannemersbedrijf. Haar dochter Truus trouwde met Tinus Mestrom. De overige vijf kinderen uit het gezin van zeven bleven in Amsterdam.

Eigen bedrijf

Jan Goutier had altijd personeel in dienst, vaak afkomstig van Stokershorst. Hij had er een hekel aan om mensen in de winter te moeten ontslaan. Maar in de winter was er nou eenmaal minder schilderwerk. Daarom zocht hij allerlei manieren om ze aan het werk te houden. Zo werden trouwfoto's ingelijst, tekeningen als schilderijtjes verkocht en tegen de Kerst werd het grottenpapier zelf geschilderd. Een timmerman maakte in die tijd de doodskisten en die werden dan bij Goutier in de gewenste kleur geschilderd. Een fotograaf maakte in de gemeente Helden foto's en Jan liet daar ansichtkaarten van maken, die hij dan in de winkel verkocht. Wat veel mensen niet weten is dat Jan Goutier ook een groot aandeel heeft gehad in de oprichting van de Panningse voetbalclub.

Na een paar jaar liepen de zaken zo goed, dat ze een pand konden kopen aan de Markt 2. Daar hadden ze wat meer ruimte, omdat er in het pand zowel een woon- alsook winkelruimte aanwezig was. Daar zetten ze hun zaken voort in het voorjaar van 1925. Hun huwelijk werd gezegend met elf kinderen, waarvan de oudste (Jantje) reeds op zesjarige leeftijd overleed. De zonen Gerrit en Had kozen ook voor het schildersvak en zetten samen met vader het bedrijf voort. Vader Jan stierf helaas op 13 maart 1947 op 57-jarige leeftijd. Moeder Elisabeth (Betje) bleef achter met nog acht ongetrouwde kinderen. Had zette toen thuis het bedrijf voort en Gerrit begon zijn eigen bedrijf aan de Ruijsstraat. Na het trouwen verhuisde Had het schildersbedrijf naar de Beekstraat en moeder Betje ging verder met de winkel aan de Markt.

Verhuizingen

Toen zoon Piet (automonteur/wegenwacht) op 7 mei 1955 trouwde met Truus Janssen is het kersverse echtpaar nog twee jaar bij moeder Betje inwonend gebleven. Dat kwam goed van pas, want Mia en Leentje, allebei dochters van Jan en Betje Goutier, waren zojuist naar Nieuw-Zeeland geëmigreerd. Betje werd immers wat ouder en kon de hulp van Truus goed gebruiken. In 1957 heeft Gerrit de winkel van zijn moeder

De winkel aan de Markt 2.

Jan Goutier

Oma Goutier in haar winkeltje.

overgenomen en ging moeder in het huis achter de winkel wonen, samen met haar ongetrouwde zoon Giel, die als schoenmaker bij broer Jan werkte. Ze hield vanwege de sociale contacten een winkeltje met rook- en schrijfwaren en garen.

Dat was overigens een hele verhuisingsoperatie: In het huisje waar moeder ging wonen was immers nog de schoenmakerij van Jan en die moest dus omgebouwd worden en verplaatst naar de Ruijsstraat (waar Gerrit met zijn gezin woonde). Jan verhuisde naar de Ruijsstraat, Gerrit verhuisde met zijn inmiddels zes kinderen naar Markt 2 en moeder verhuisde naar het achterhuis. Moeder heeft dat winkeltje aangehouden tot het echt te moeilijk werd voor haar en op 30 september 1971 overleed zij op 77-jarige leeftijd. Zoon Giel is in dat achterhuis blijven wonen tot aan zijn dood in 1994.

De oude winkel werd voor Gerrit al snel te klein. In 1967 liet hij een nieuwe winkel bouwen, grenzend aan het oude woonhuis en het oude woonhuis veran-

De jonge Gerrit.

derde helemaal in een magazijn en de bestaande werd winkel tot speelgoedwinkel verbouwd. Op het aangrenzende perceel verrees nog een bijgebouw. Mat, de oudste zoon van Gerrit, had inmiddels net als zijn vader en grootvader voor het schildersvak gekozen. In 1976 nam hij de beide schildersbedrijven (van Gerrit en van Had) over en ging op de Beekstraat wonen. In 1980 heeft Gerrit de winkel aan de Markt helemaal aan Mat overgelaten. In een van de panden heeft Ineke Goutier, de dochter van Mat, nog een kledingzaak met de naam 'Dress-Code'. De resterende panden zijn door Mat aan ondernemers en bewoners (appartementen) verhuurd.

Foto's: Truus Goutier-Janssen en Gerrit Goutier

Het nieuwe winkelpand van Gerrit naast de oude winkel.

Lei

Herinneringen van een dierenarts (slot)

Ik wil mijn serie eenvoudige verhaaltjes niet eindigen voor ik ook iets verteld heb over een van mijn beste vrienden uit mijn praktijk. Een man voor wie ik van den beginne af een groot respect heb gehad.

Arm aan goederen, maar rijk van geest. Met vele zorgen maar altijd blijmoedig. Alles wat hem, althans volgens mij, zou moeten bekdemmen, relativerend en met een filosofische wijsheid beijkend. En dat op een steeds buitengewoon geestige manier.

Een benijdenswaardige man, deze Lei (Leo). Hij woonde op een boerderijtje in een uitgestrekte stille wijk met mooie bossen, bereikbaar langs een brede zandweg, die in de winter veranderde in een bijna onbegaanbare modderbaan. Daar werkte hij samen met zijn vrouw die ik hem nooit anders heb horen noemen als 'vrouwke'. Vooral in het begin had hij het heel moeilijk. Met de regelmaat van een klok kwam er ieder jaar een kindje bij. Wij beklagden hem wel eens, vooral om het feit dat de eerste negen kindjes allemaal meisjes waren. Wat moet een boer immers met alleen maar 'dörskes'? Maar Lei was iedere keer dolgelukkig en was heel trots op al zijn meisjes (waar hij 't vrouwke dan steeds bijtelde). Hij was niet ongerust over de toekomst want: *"Wacht mer, met al die meidjes komen de jongens vanzelf!"* Uiteindelijk telde het gezin van Lei zestien kinderen waaronder maar drie of vier jongens!

Een pracht gezin. Maar Lei wenste niet dat er een foto van hem, 't vrouwke en de zestien kinderen in de krant kwam, tenzij er onder duidelijk vermeld stond aangegeven hoeveel indirecte belasting hij dagelijks betaalde. Hoe kom je op het idee?

In de bezettingstijd herbergde Lei ook steeds een paar onderduikers, verborg aan hem toevertrouwd ondergedoken koper en ander voor de bezetter waardevol spul. In die tijd, op een moment dat het wegens granaatvuur gevaarlijk op de wegen was ging Lei naar de pastoor met de vraag of hij bij Lei thuis wilde komen voor een onderduiker die gedoopt wilde worden. Onze goede

door Wim van Heukelom

oude pastoor die van onderduikers (er zaten in ons dorp regelmatig een kleine duizend, alle Nederlandse dialecten kwam je tegen) alles afwist was natuurlijk bereid en ging met Lei mee.

Onderweg praatte Lei honderduit over z'n onderduikers. Thuis vroeg de pastoor waar de onderduiker was en Lei zei met een stalen gezicht: *"O, die ligt bij de vrouw in bed."* De pastoor was stomverbaasd, maar Lei nam hem mee naar de slaapkamer waar 't vrouwke' in bed lag met in haar arm, lekker onder de dekens, een nieuw kindje. *"Daar hedde mijn onderduiker, mijnheer pastoor!"* lachte Lei. En de pastoor heeft hartelijk meegelachen.

En hiermede, na de beschrijving van enkele ervaringen (en de vele die ik niet beschreef) neem ik afscheid van al mijn goede, lieve mensen uit mijn oude praktijk. God moge hen allen zegenen.

Voelstraat of Vuilstraat op de Vosberg

Zoek je in de gemeentegids 2018 van de gemeente Peel en Maas naar de naam Voel- of Vuilstraat, dan zul je die daar niet in aantreffen. Ook zullen de meeste lezers niet weten waar ze die 'straat' moeten zoeken. Toch komt de naam in de wegenlegger van 1969 voor. Het is de naam van een bospad op de Vosberg in Panningen. Dit artikel is een voorbeeld hoe officiële benamingen van wegen en paden tot verwarring kunnen leiden met het gebruik van straatnamen door de bevolking.

door Wim Daniëls

Iedereen in Helden kent de Vosberg, één van de oudste gehuchten in de gemeente. Toen in de Franse tijd officiële straatnamen werden ingevoerd, kre-

van een vuile weg, zeker niet in de tijd dat de naam ontstaan is. De wegen in de gemeente Helden zijn dan paden en karrensporen. We komen de naam 'Voelstraat' voor het eerst tegen in de wegenlegger uit 1842.

Kaart pfm. 1842

gen ook de wegen en paden op de Vosberg een naam, die werd vastgelegd in een zogenaamde wegenlegger (Zie *De Moennik* 59). De Voelstraat is één van de namen voor een weg op de Vosberg. Aangezien de naam voor verschillende wegen gebruikt wordt, zorgt dat voor verwarring. Na 1940 wordt Vosberg pas een officiële straatnaam.

De oorspronkelijke naam Voelstraat is later veranderd in Vuilstraat. Dit duidt erop dat de naam is afgeleid van het Heldense woord 'voel' (= vies / lui). Normaal gesproken spreekt men niet

Het is gissen hoe de naam Voelstraat ontstaan is. In het Groot Woordenboek der Nederlandse Taal van Van Dale vinden we wel de betekenis van 'een vuile akker', namelijk een akker met veel onkruid. Het kan dus zijn dat er vroeger op de akkers langs de Voelstraat veel onkruid groeide.

(Als er lezers zijn die een andere verklaring voor de naam Voelstraat weten, dan neemt de redactie dat graag! - Red.)

Wegenlegger 1842

In de wegenlegger 1842 wordt weg no. 22, later met potlood gewijzigd in no. 18, en staan de namen Nobisstraat, Voelstraat en Hersstraat vermeld. Op de bijhorende 'Kaart der buurtwegen, voetpaden en waterleidingen in de gemeente Helden' (jaartal onbekend) is weg no. 18 ingetekend. Op de kaart wordt geen onderscheid gemaakt tussen de drie genoemde wegen. De weg begint waar nu de splitsing Groenstraat, Kaumeshoek en Nobisstraat is en eindigt ergens op de Vosberg (loopt dood op de kaart). Het eerste stuk is de huidige Nobisstraat, het tweede stuk, na de kruising met de Ninnnesweg krijgt de huidige straatnaam Vosberg. Vosberg was in 1842 een gehucht en omvatte het hele gebied tussen Everlo en Loo. Welk gedeelte de Voelstraat is, is op de

kaart en in de wegenlegger niet op te maken. De Hersstraat (later Hertstraat) is een gedeelte van de huidige Slinkstraat.

Wegenlegger 1894

In deze legger is weg no. 70 de 'Nobisstraat en Voelstraat'. Weg 70 begint op hetzelfde punt waar in de wegenlegger van 1842 weg no. 18 begint: op de kruising van de huidige Groenstraat, Kaumeshoek en Nobisstraat. De Voelstraat staat op de kaart die hoort bij de 'Staat der openbare wegen en voetpaden' van de gemeente Helden, d.d. 12 maart 1894, bij het huidige stuk Loosteeg tussen ongeveer het huidige kruispunt Vosberg / Loosteeg en de 'onvoltooide Noordervaart'. Ook nu is niet duidelijk waar de Nobisstraat eindigt en de Voelstraat begint. Het is één doorlopende weg.

Er is nog steeds geen sprake van de straatnaam Vosberg. Een deel van de huidige straatnaam Vosberg was toen dus Nobisstraat / Voelstraat, het andere deel staat op de kaart van 1894 aangegeven onder de naam Nobisveldpad.

Wegenlegger 1940

In de wegenlegger van 1940 is de situatie weer veranderd. De Voelstraat heet nu Vuilstraat en heeft als nummer 111. De Vuilstraat begint in 1940 op het punt waar in 1894 de Nobisstraat begint en loopt door tot aan de Loosteeg, tussen de twee wegen die nu Loo heten, maar toen Loostraat (108) en Loosteegstraat (124).

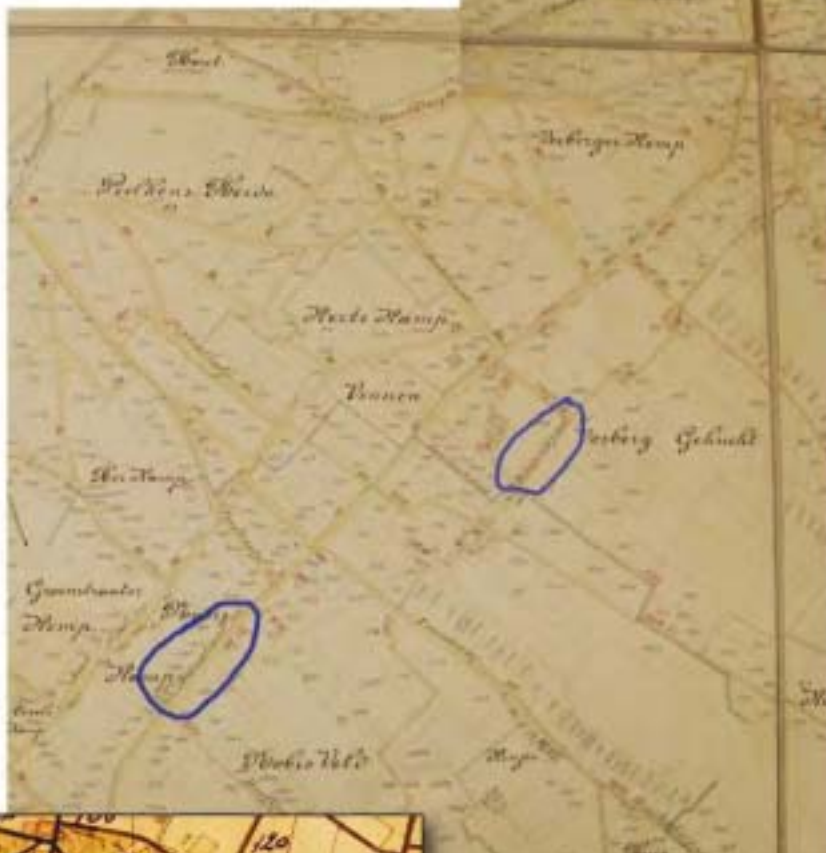

Tussen de Nobisstraat / Voelstraat en het Nobisveldpad liggen enkele verbindingspaden met de namen:
115: Jupkespaadje 117: Stuiverspaadje
116: Beutenpaadje 118: Pachtersweg.

Wegenlegger 1969

In de wegenlegger van 1969 is de situatie als volgt:

Weg 150 (blauw) – Nobisstraat:
Van Kaumeshoek / Groenstraat tot aan de Ninnesweg;
Weg 150 (blauw) – Vosberg: Van Ninnesweg tot aan de Loosteeg.
(Er zijn dus twee wegen met 150!)
Weg 135 (rood) – Vuilstraat: Een bospad van de Fleurkesweg tot aan de Loosteeg. In de wegenlegger van 1940 (groen) is dat nog de Vosbergerweg;
Weg 151 (groen) – Nobisveldpad.

Wegenlegger 1894

Wegenlegger 1969

Het tweede gedeelte van de huidige Vosberg wordt dan nog steeds officieel aangegeven als Nobisveldpad.

Drie kinderspelen

In 'Heljes' deze keer een beschrijving van een drietal kinderspelen. Het eerste spel 'Meuse oetwènne' was vroeger populair bij de jongens, maar zou tegenwoordig tot verontwaardiging bij de meeste mensen leiden. Een eeuw geleden was er echter nog geen Partij voor de Dieren die dit kinderspel fel veroordeeld zou hebben.

door Wim Daniëls

Het tweede kinderspel 'Hinke' was vooral geliefd bij meisjes. Ook anno 2018 zien we nog wel eens dat er gehinkeld wordt op het trottoir of de speelplaats bij de school. Het hinkelen wordt dan wel vaak met andere spelregels gespeeld.

Het derde spel 'Vlegere' werd weer meer door jongens beoefend, nadat het koren gemaaid was en de stoppelvelden voldoende ruimte zonder obstakels boden om de zelfgemaakte vliegers op te laten. Tegenwoordig is vliegeren een geliefde bezigheid op het strand.

Meuse oetwènne

In april ginge we al zeuke oe de meuse getummerd hejje inne buim. Hoesketsse (hoeskwakels) wónde entrint altied inne geut of ónger de panne vanne hoer. Aecherste, de permarkhoof en kraone wónde inne bus of doeën daobej. Bookvinkskes en bejepikskes, kwiksjerterte en anger kleine wónde leechtig inne sjtruuk of oppe grónk. In de Pieël dao wónde de kuulders.

In mei ginge we kiekte of ze gelaog hej. Idder èns klumme. Goe dieës de eier inne kips, touw make en dan inne mónk. Hejs ouch des se de eier kepot maks en dan de kips sjmerig, de eier d'r oet en de kips krangsum oppe kop, dan dreugde die wel. Alle eier woorte same gedeild. An hoes woorte in de eier 'n getje gemaakt, an twieë kankte, en oetgeblaoze. Dan d'r 'ne vaam door en opgehange inne kuëke. Zoeë hej we d'r mei wel dertig.

Hinke

Hinke det deej me op eine voet sjpringe en dan 'n sjerf vroet sjtoeëte in ein vak det me oppe grónk mèt 'ne sjtek getei-

kend hej, bv twieë sjtrepe viefenzeventig cm van ein aaf, vief maeter lank, dao tösse in vakke gemakt van viefstig cm breid.

't Sjerf laag me opp grónk en dan moos me det mèt de voet vroet sjtoeëte in 't èrste vak, dan in 't vak sjpringe en dan er 't sjerf mèt de voet in 't twidde vak prebere te sjtoeëte. As me dan 't sjerf óvver alle vakke hej gestoeëte en ouch op ein bein waas blieve sjtaon, dan wer trók en dan hej me eine pook. 'ne Pook det waas e kruuts make door 't èrste vak en dao koos se dich in ruste en wel mèt twieë bein in gón sjtaon. As se 't sjerf neet wied genóg hejs gestoeëte dan woors se aaf en dan de volgende. Hejs se bv twieë poken en die angere nag gen, dan waas 't vur die angere lastig, want die mooste 't sjerf óvver dae pook van dich sjtoeëte en det waas neet gemakkelik.

Vlegers make en oplaote

As 't kore aaf waas ginge we vlegers make. 'n Paar latte wie e kruuts opein silaon en get sjtief pepeer. Mèt wit mael en water get pleksel make en dan 't pepeer mèt pleksel um det kruuts. Van bove wies ónger 'n touwke en dan moos dae vleger good in balans hange en dan 'nen bol vlegertouw. Dan 'ne sjtert van touw en dao bóngte we gezettepepeer aan in sjtökke, mer we deje ouch mei koresjottels. Dök sjoot de vleger ouch koelkop as hae neet good gemakt waas. We deje klein pepeerkes ónger ane touw en die ginge dan mèt de windj nao bove nao de vleger.

(De Nederlandse teksten vindt u op onze website: www.moennik.nl - tijdschrift - De Moennik 63 - Drie kinderspelen.)

Team Franciscusschool Panningen

Samen op de foto

De foto is geschoten in juni 1970. De Franciscusschool vertrok naar het westen des lands en bezocht Amsterdam. Een hele onderneming in die tijd.

Het lijkt alsof de foto een beetje onverwachts is genomen. Enkele personen van het gezelschap kijken zelfs niet naar de fotograaf. Mevrouw Halmans is nog bezig met haar zonnebril. De heer Van Loon geeft nog enkele aanwijzingen. Het is alsof Pastoor Kellenaers nog aan het spreken is. Een paar kinderen kijken nieuwsgierig vanuit de bus mee. Daarna ging de reis naar het centrum van Amsterdam. Op het programma stonden bezoeken aan de dierentuin Artis, via een wandeling over de wallen, (Zou daarom de pastoor zijn meegegaan?) naar Onze Lieve Heer op Zolder en ook Schiphol werd bezocht.

De Franciscusschool, vroeger een jongensschool, lag aan de Koninginnelaan in Panningen. De heer Van den Hombergh was de architect en het werk werd uitgevoerd door aannemer Haegens uit Horst.

door Marion Leurs-Jacobs
en Willemien Severins-Janssen

De school werd officieel geopend op 3 september 1956 door burgemeester Cremers. Pastoor Kellenaers zegende het gebouw in. Meester Hendrickx was destijds het hoofd van de school, later opgevolgd door de heer Van den Heuvel en die op zijn beurt door de heer Piet van Loon.

De naam van de school werd in de jaren zeventig gewijzigd in Basisschool Panningen Noord. Thans is het gebouw niet meer in gebruik als school, maar als hospice, genaamd 't Plattelandshoës.

Foto:
Collectie Jos Mewiss

Staanste v.l.n.r.: Pastoor Kellenaers, Jo Lormans, Wim Daniëls, Mevrouw Halmans, Madeleine Hammes-Snijders, Piet van Loon (hoofd der school), Harry Wijsen, Jan Wilms en de chauffeur van de bus van Roedje Ghielen.
Zittende v.l.n.r.: Ad Leerssen, Peter Weerts, Alwie Reijnen en Jos Mewiss.

Café Baerke in Beringe

Foto's:
Archief Heemkundevereniging en
collectie Sijaar van Horen

door Theij Cox

Toen

Nu

Op de plek waar nu de veertig meter hoge silo van het Landbouwbelang staat aan het eind van de Noordervaart in Beringe, stond vroeger het café Baerke. Het café deed ook dienst als wachtlokaal voor de tram. Het was eigendom van Gerard Hubert Hendrix (dochter Anna Margaretha Antonia was de vrouw van Jac Verkoelen). De naam Baerke is dus van Hubert afgeleid.

Vóór 1944 lag er aan beide kanten van het Berings kanaal of Noordervaart dus een kroeg: Café Baerke en aan de andere kant café P. Steeghs-van Ratingen (Sjters Piet), het tegenwoordige café 't Hulkske. In 1944 werd café Baerke platgeschoten en daarna niet meer opgebouwd.

Op de linker foto staan v.l.n.r.: Mie Peters (van Tieskes Graad), Giel Peters (van Tieskes Graad), hoofdconductor Welten, onbekend, conductor Smedts, onbekend, conductor Hub Thijssen, mevrouw Broekmans, de heer Broekmans en een onbekende persoon.

Op bovenstaande foto is goed te zien dat er flink verbouwd is en er een verdieping bovenop is gekomen.

Sinds 1962 staat er de silo van het Landbouwbelang. Na zijn functie als silo was het gebouw in gebruik bij de firma Obelisk, een groot- en detailhandel in huis- en tuinmeubilair, tuinhuisjes, kantoor- en bedrijfsmeubelen. Tegenwoordig is het gebouw eigendom van de firma Van Zeeland uit Grashoek.

Hier kan ook uw naam komen te staan als vriend.

Heemkundevereniging Helden

Openingstijden verenigingslokaal (Documentatiecentrum)

maandag
van 19.00 uur - 21.30 uur

woensdag
van 14.00 uur - 17.00 uur

Op feestdagen gesloten.

Adres:

Heemkundevereniging Helden
Aan de Koeberg 3, 5988 NE Helden

www.moennik.nl
info@moennik.nl
Tel. 077-763 04 01 (doc.-centrum)

't Land van Peel Maas

Openingstijden:

mei t/m september:
woensdag t/m zondag van 13.00 uur - 17.00 uur
oktober t/m april:
woensdag en zondag van 13.00 uur - 17.00 uur
Gesloten op: eerste kerstdag,
nieuwjaarsdag, carnavalszondag,
paaszondag en pinksterzondag

Adres:

Aan de Koeberg 3, 5988 NE Helden
www.museumpeelenmaas.nl
info@museumpeelenmaas.nl
Tel. 077-308 15 55

